

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت اطلاعات و فرهنگ

مشاوریت حقوقی امور رسانه‌ها

طرح قانون رسانه‌های همگانی

۱۳۹۱

طرح قانون رسانه های همگانی

فصل اول

احکام عمومی

مبنا

ماده اول:

این قانون با در نظر داشت اساسات دین مبین اسلام، به تأسی از حکم ماده سی و چهارم قانون اساسی و رعایت ماده نوزدهم میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی، به منظور تأمین حق آزادی فکر و بیان و تنظیم فعالیت رسانه های همگانی و نهادهای رسانه یی مندرج ماده چهارم این قانون، در کشور وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این قانون، عبارت اند از:

- ۱- حمایت و تضمین حق آزادی فکر و بیان؛
- ۲- حمایت از حقوق ژورنالیستان و تأمین شرایط فعالیت آزاد رسانه ها و نهادهای رسانه یی مندرج ماده چهارم این قانون؛
- ۳- ترویج و انکشاف رسانه های همگانی آزاد، مستقل و کثرت گرا؛
- ۴- فراهم آوری زمینه های مناسب برای اظهار افکار و نظریات اتباع کشور؛
- ۵- فراهم آوری فرصت های لازم، به منظور انعکاس حقایق از طریق رسانه های همگانی؛
- ۶- رعایت اصل آزادی بیان و رسانه های همگانی مسجل در اسناد بین المللی حقوق بشر، با رعایت اساسات دین مبین اسلام و قوانین نافذ در کشور.
- ۷- رشد سالم رسانه ها به منظور نشر اخبار صحیح، اطلاعات، آموزش، تربیت و شگوفایی علم و ثقافت در کشور؛
- ۸- انعکاس نظریات مردم و اطلاع رسانی مطابق با معیارهای مسلکی ژورنالیزم (صداقت، دقت، بی طرفی و توازن).

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون دارای مفاهیم ذیل می‌باشند:

۱- **رسانه:** وسیله انتقال پیام، معلومات و اطلاعات و آموزش با استفاده از: رادیو، تلویزیون، شبکه کیبلی و صفحه انترنیتی، روزنامه، جریده (هفته نامه، نشریه پانزده روزه، ماهنامه، گاهنامه، فصلنامه، سالنامه، پوستر و مجموعه خبری) و آژانس اطلاعاتی و خبری می باشد.

۲- **رسانه همگانی** در این قانون به انواع ذیل تقسیم می گردد:

- **رسانه عامه:** رسانه یی است که متعلق به عامه مردم بوده و از طریق دولت، نشر اعلانات و اعانه تمویل می گردد.

- **رسانه خصوصی:** رسانه یی است که متعلق به اشخاص حقیقی و سازمان های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و رسانه یی بوده و مطابق احکام این قانون تجهیز و تمویل می گردد.

۳- **ژورنالیست:** شخص حرفه یی و یا مسلکی است که از طریق رسانه‌ها مواد و محتوای نشراتی را تهیه و عرضه می کند.

۴- **مطبعه:** وسیله اقتصادی و تخنیکی است که خدمات چاپی را انجام می دهد.

۵- **طابع:** شخص حقیقی یا حکمی است که بر اساس ملکیت یا نمایندگی مالک، متصدی امور مطبعه می باشد.

۶- **ناشر:** شخص حقیقی یا حکمی است که اجازه چاپ و نشر آثار موقوت و غیر موقوت را دارا می باشد.

۷- **نشر:** عملیه انتقال پیام و خبر از طریق رسانه‌های همگانی است.

۸- **مؤسسه تولید فلم:** نهادی است که در پرتو اساسنامه و اهداف خویش فلم‌های مستند و سینمایی، عکس و سلاید تولید می کند.

۹- **مؤسسه نشراتی:** شخصیت حکمی است که نشرات رسانه‌های الکترونیکی و نشرات چاپی موقوت و غیر موقوت نشر و پخش و تکثیر می نماید.

۱۰- **نهاد آموزشی ژورنالیزم:** نهادی است که به صورت کوتاه مدت یا دراز مدت به آموزش مسلکی ژورنالیزم می پردازد.

۱۱- **آژانس اطلاع رسانی :** بخشی از رسانه های همگانی است که در عرصه ارتباطات، جمع آوری و رسانیدن اطلاعات فعالیت می کند.

۱۲- **آژانس خبری:** رسانه همگانی است که در عرصه جمع آوری خبر و رسانیدن آن، فعالیت می کند.

۱۳- **شرکت تبلیغات و اعلانات:** شخصیت حکمی تجارتي است که مطابق اساسنامه به تبلیغات و اعلانات می پردازد.

۱۴- **صاحب امتیاز:** شخص حقیقی یا حکمی است که به تأسیس و تدویر رسانه ها، نهاد آموزش ژورنالیزم، مطبعه، مؤسسه نشراتی، مؤسسه تولید فلم و شرکت تبلیغات و اعلانات و توزیع مطبوعات و آثار سمعی و بصری بیرونی می پردازد.

۱۵- **مدیر مسئول:** شخص حقیقی است که مسئولیت امور مسلکی و اداری مربوط به رسانه های همگانی و نهادهای مندرج جزء ۱۴ این ماده، را به عهده دارد.

۱۶- **رادیو:** وسیله آموزشی، تفریحی، ارتباط و اطلاع رسانی همگانی سمعی است.

۱۷- **تلویزیون:** وسیله آموزشی، تفریحی و اطلاع رسانی همگانی سمعی و بصری است.

۱۸- **شبکه کیبلی:** رسانه همگانی الکترونیکی است که برنامه های اطلاعاتی، تعلیمی، تربیتی، فرهنگی و تفریحی ملی و بین المللی را برای مشترکین عرضه کند.

۱۹- **صفحه انترنیتی:** مجموعه یی از تعدادی فایل های حاوی متن نوشتاری، عکس، گرافیک، ویدیو و صدا می باشد، که بر روی خدمات دهنده انترنیتی (سرور) به شکل مجموعه یی از اطلاعات توسط اشخاص حقیقی و یا حکمی تهیه و نگهداری می شوند و عموم مردم می توانند به وسیله انترنیت به آن دسترسی داشته باشند.

۲۰- **اعلانات:** عرضه نوعی از خدمات سمعی و بصری برای اشخاص حقیقی و یا حکمی است که در رسانه های همگانی الکترونیکی و چاپی در بدل پول و یا خدمات متقابل، انجام می شود.

۲۱- **اعانه :** اجرای هر نوع کمک توسط اشخاص حقیقی یا حکمی است که به منظور تقویت معنوی یا مادی رسانه های همگانی انجام می یابد.

۲۲- **جامعه مدنی:** مجموعه یی از نهادها، انجمن ها و تشکل های اجتماعی غیر دولتی است که به شکل مستقلانه و مجزا از چارچوب دولت و قدرت سیاسی، نقش مؤثری را از طریق روش های مدنی در امر

تشکل قدرت سیاسی، نظارت بر عملکرد نهادهای دولت، بهبود وضعیت حقوق بشر و تقویت حاکمیت قانون دارند.

۲۳- پالیسی (خط مشی) رسانه یی: مجموع یک سلسله اصول مصوب شورای عالی رسانه‌ها است که به تصامیم، اقدامات و فعالیت‌های مسلکی نهادهای رسانه‌یی کشور جهت می‌دهد و اساس آن قانون اساسی، این قانون، سایر اسناد تقنینی ذیربط رسانه‌ها و میثاق‌های بین المللی است که افغانستان مکلف به رعایت آن می‌باشد.

اختصار نام

ماده چهارم:

مطبعه، نهاد آموزش ژورنالیزم، مؤسسه نشراتی، مؤسسه تولید فلم و شرکت تبلیغات و اعلانات و شرکت توزیع مطبوعات و آثار سمعی و بصری بیرونی، در این قانون به نام نهادهای رسانه یی یاد می‌شود.

مرجع اساسی تطبیق

ماده پنجم:

(۱) وزارت اطلاعات و فرهنگ، مرجع اساسی تطبیق این قانون در عرصه های ذیر بط می باشد.

(۲) رسانه های همگانی عامه مندرج فصل ششم و هفتم و نهادهای رسانه یی مندرج فصل دهم این قانون، مراجع تطبیق کننده احکام مربوط این قانون نیز می باشد.

رعایت قوانین

ماده ششم:

رسانه های همگانی و نهادهای رسانه یی مکلف اند که احکام قانون اساسی، این قانون و سایر اسناد تقنینی نافذ کشور و مصوبه های شورای عالی رسانه‌ها را در عرصه ذیربط رعایت نمایند.

ساحه تطبیق

ماده هفتم:

احکام این قانون بالای همه رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه یی که طبق احکام قانون در افغانستان فعالیت می نمایند، تطبیق می‌شود.

شخصیت حقوقی

ماده هشتم:

شخصیت حقوقی رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌ی، وقتی تثبیت می‌گردد که اساسنامه آن مطابق احکام این قانون، ترتیب، ثبت و جوازنامه فعالیت آن از سوی وزارت اطلاعات و فرهنگ صادر گردیده باشد؛ مگر این که این قانون طور دیگری حکم نموده باشد.

همکاری

ماده نهم:

ادارات دولتی و غیردولتی به شمول رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌ی مکلف اند که جهت تحقق اهداف این قانون، با وزارت اطلاعات و فرهنگ و سایر تشکلهای رسانه‌ی مندرج این قانون در عرصه‌های ذیربط، همکاری نمایند.

فصل دوم

حقوق و مکلفیت‌ها

آزادی فکر و بیان

ماده دهم:

(۱) هر شخص حق آزادی فکر و بیان را دارد.

(۲) طلب و حصول اطلاعات و نظریات و انتقال آن از طریق رسانه‌های همگانی، در حدود احکام قانون، بدون مداخله از طرف مقامات و مسئولین دولتی، شامل آزادی مندرج فقره (۱) این ماده می‌باشد. این حق در برگیرنده فعالیت آزاد وسایل پخش، توزیع و دریافت اطلاعات نیز می‌باشد.

(۳) آزادی مندرج فقره (۱) این ماده، توسط گفتار، نوشته، رسم، تصویر، ثبت روی نوار، تمثیل، حرکت، اشاره و سایر پدیده‌های علمی، ادبی، هنری و چاپ و نشر در کشور، جز از مواردی که مخل حقوق و آزادی‌های اساسی دیگران و مصالح عامه که توسط قانون تنظیم گردیده باشد، تعمیل می‌گردد.

(۴) رسانه‌ها و نهادهای رسانه‌ی در کشور، مطابق به احکام قانون حق دارد، به تولید، طبع، نشر و پخش مطالب، بدون ارایه قبلی آن، به مقام‌های دولتی، بپردازد. پس از انتشار مطالب، رسیدگی به تخلفات آن‌ها، مطابق به احکام قانون، تنها از سوی نهادهای ذیصلاح قانونی مجاز می‌باشد.

(۵) دولت مکلف است، آزادی رسانه‌ها و نهادهای رسانه‌ی را حمایت، تقویه و تضمین نماید. هیچ شخص حقیقی یا حکمی به شمول مقامات و ادارات دولتی حق ندارند، فعالیت آزاد و قانونی رسانه‌ها و

نهادهای رسانه‌ای را منع، تحریم یا محدود نمایند و یا طور دیگری در امور آنها، مداخله کنند. بررسی تخلفات و وضع تدابیر احتیاطی بالای اشخاص حقیقی و حکمی متخلف، مطابق احکام قانون، از این حکم مستثنا می‌باشد.

آزادی نشر و پخش به زبان‌های رایج

ماده یازدهم:

(۱) رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌ای خصوصی می‌توانند با رعایت احکام این قانون و سایر قوانین نافذ کشور، علاوه بر زبان‌های رسمی دولت، به تمام زبان‌های رایج در کشور، به گونه‌ی آزاد نشرات داشته باشند.

(۲) رسانه‌های همگانی عامه، مطابق احکام این قانون، اساسنامه‌ها و طرزالعمل‌های مربوط، به زبان‌های رسمی و سایر زبان‌های مندرج قانون اساسی، همان گونه که در اسناد تقنینی مربوط تصریح می‌گردد، مطالب را نشر می‌کنند.

(۳) روزنامه‌ها و هفته‌نامه‌ها عامه بعد از اجازه شورای عالی رسانه‌ها می‌توانند به زبان‌های خارجی نیز طبق طرزالعمل مربوط، نشرات داشته باشند.

مطالیه اطلاعات

ماده دوازدهم:

(۱) رسانه‌های همگانی و ژورنالیستان حق دارد، مطابق احکام قانون، اطلاعات را طلب، دریافت و نشر کنند.

(۲) ادارات دولتی و غیر دولتی مکلف اند اطلاعات مطالبه شده از سوی رسانه‌های همگانی و ژورنالیستان، مطابق احکام قانون، به آنها ارائه نمایند.

حمایت قانونی

ماده سیزدهم:

(۱) ژورنالیستان و رسانه‌ها در اجرای فعالیت‌های مسلکی مربوط به نشر گزارش‌ها، برنامه‌ها و نظریات انتقادی، با رعایت احکام این قانون، مورد حمایت قرار می‌گیرند.

(۲) ژورنالیستان و رسانه‌ها حق دارند از افشای منابع اطلاعاتی شان خود داری نمایند، مگر این که محکمه ذیصلاح در مورد افشای آن، حکم نموده باشد.

هرگاه ژورنالیستان و رسانه‌ها به حکم محکمه ذیصلاح منبع اطلاعاتی خود را افشای نماید، این افشاء نمی تواند به حیث شهود قضیه به پیشگاه محکمه محسوب گردد.

(۳) موارد نقض حق آزادی بیان از سوی نهادهای ذیصلاح کشور طبق احکام قانون، مورد بررسی و پیگرد قرار می گیرد.

حق جواب دادن

ماده چهاردهم:

(۱) هرگاه شخص حقیقی یا حکمی از جانب رسانه مورد تعرض قرار گیرد و شخصیت، اعتبار و یا حقوق مادی و معنوی آن متضرر گردد، حق جواب رد آن را در عین رسانه دارد.

(۲) در حالت مندرج فقره (۱) این ماده، رسانه مربوط، مکلف است که بدون فوت وقت، جواب رد را به طور رایگان در شماره یا برنامه بعدی خود، به نشر بسپارد.

(۳) جواب مندرج فقره (۲) این ماده، تحت شرایط ذیل، از سوی رسانه‌ها به نشر سپرده می شود:

۱- عاری از ماهیت تخلف و جرم باشد؛

۲- منحصر به جواب موضوع ادعا شده در آن رسانه باشد؛

۳- به شکل نوشتاری و یا ضبط شده، با امضای شخص متضرر و یا وکیل آن، به مدیر مسؤول آن رسانه همگانی سپرده شده باشد؛

۴- جواب الی مدت نود روز بعد از نشر حالت مندرج فقره (۱) این ماده، به رسانه رسیده باشد؛

۵- سایر شرایط مندرج طرز العمل مربوط.

(۴) در صورتی که جواب رد، مطابق شرایط مندرج فقره (۳) این ماده، ارائه نشده باشد، رسانه مربوط، با ارائه دلایل قانونی، حق دارد که از نشر آن، خودداری کند.

(۵) حق جواب رد، در موارد زیر مصداق پیدا نمی کند:

۱- گزارش از جریان جلسات لویه جرگه؛

۲- گزارش از جریان جلسات ولسی جرگه و مشرانو جرگه و یا جلسات مشترک هر دو جرگه شورای ملی؛

۳- گزارش از جریان محاکمه علنی؛

۴- سایر موارد مندرج طرز العمل مربوط.

(۶) هرگاه گزارش‌های مندرج فقره (۵) این ماده، از سوی رسانه‌ها تحریف شده باشد، حق جواب رد، در مورد آن، با نهادهای مربوط محفوظ است.

حق تشکل صنفی

ماده پانزدهم :

ژورنالیستان، سایر کارکنان رسانه‌ها و نهادهای رسانه‌یی و صاحبان امتیاز مندرج این قانون، حق دارند به منظور دفاع از حقوق معنوی و مادی صنفی مربوط، مطابق احکام قانون، اتحادیه‌ها و انجمن‌های مستقل صنفی را به شکل داوطلبانه ایجاد کنند.

حق دفاع

ماده شانزدهم:

(۱) حق دفاع رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌یی که مورد شکایت قرار می‌گیرند، محفوظ است.

(۲) کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌یی، طبق طرز العمل، مکلف است که فرصت‌های لازم دفاع را برای رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌یی که در برابر آن‌ها شکایت درج شده، فراهم کند.

حق ادعا

ماده هفدهم:

(۱) هرگاه شخص حقیقی یا حکمی ادعا کند که حق‌شان در برنامه یک رسانه همگانی ضایع گردیده، رسانه متذکره مکلف است آن را برای احقاق حق ادعا کننده، به شکل رایگان نشر کند.

(۲) در صورت عدم اجرای مکلفیت‌های مندرج فقره (۱) این ماده، ادعا کننده می‌تواند به کمیسیون مندرج ماده شصت و چهارم این قانون، جهت رسیدگی به ادعای خود، شکایت کند.

اصولنامه ملی اخلاق ژورنالیزم

ماده هجدهم:

(۱) ژورنالیستان از طریق اتحادیه‌ها و انجمن‌های صنفی خود حق دارند، اصولنامه ملی اخلاق ژورنالیزم را طبق طرز العمل مصوب شورای عالی رسانه‌ها، تدوین، تصویب و تعدیل نمایند.

(۲) ژورنالیستان هنگام اجرای وظیفه در ساحة کار رسانه یی، اصولنامه مندرج فقره (۱) این ماده را به حیث سند ملی و معتبر در عرصه ژورنالیزم، اخلاقاً رعایت می کنند.

(۳) اصولنامه مندرج فقره (۱) این ماده، نمی تواند مخالف احکام این قانون باشد.

فصل سوم

تأسیس رسانه های همگانی و تشکلهای رسانه یی

تأسیس رسانه های چاپی

ماده نوزدهم:

(۱) اتباع کشور، احزاب سیاسی، نهادهای جامعه مدنی و سازمان های اجتماعی، مؤسسات غیر دولتی داخلی و ادارات دولتی و پناه گزینان کشورهای خارجی می توانند مطابق احکام این قانون، رسانه های چاپی تأسیس نمایند.

(۲) مؤسسات غیر دولتی خارجی (انجوها) که مطابق احکام قانون، در افغانستان فعالیت می کنند، می توانند در ساحة کار تخصصی شان، رسانه های چاپی از قبیل مجلات و خبرنامه ها را مطابق احکام این قانون، تأسیس و نشر نمایند.

(۳) صاحب امتیاز رسانه چاپی، مکلف است در مدت دو هفته، پس از نشر نخستین شماره، نشریه خود را مطابق احکام این قانون، ثبت کند.

تأسیس رسانه الکترونیکی

ماده بیستم:

(۱) اتباع کشور، احزاب سیاسی، نهادهای جامعه مدنی و سازمان های اجتماعی، مؤسسات غیردولتی، شرکتهای خصوصی داخلی و ادارات دولتی می توانند طبق احکام این قانون، رسانه های الکترونیکی تأسیس نمایند.

(۲) اشخاص حکمی و حقیقی مندرج فقره (۱) این ماده و مؤسسات خارجی می توانند طبق احکام قانون، صفحه انترنیتی (وب سایت) تأسیس نمایند.

(۳) اتباع کشور، مؤسسات غیر دولتی و شرکتهای خصوصی داخلی می توانند مطابق احکام قانون، شبکه های کیبلی تأسیس نمایند.

نماینده‌گی‌ها و نشرات رسانه‌های خارجی

ماده بیست و یکم:

رسانه‌های خارجی از طریق تأسیس نمایندگی‌ها و ایجاد فریکونسسی، مطابق احکام این قانون و سایر اسناد تقنینی نافذ، بعد از معرفی نامه وزارت خارجه و اخذ جوازنامه فعالیت از وزارت اطلاعات و فرهنگ، به نشر و پخش می‌پردازند.

حق تأسیس نهادهای رسانه‌یی

ماده بیست و دوم:

(۱) اتباع کشور، احزاب سیاسی، نهادهای جامعه مدنی و سازمان‌های اجتماعی، شرکت‌ها و مؤسسات غیر دولتی داخلی و خارجی و ادارات دولتی می‌توانند مطابق احکام این قانون و سایر اسناد تقنینی مربوط، نهادهای رسانه‌یی تأسیس نمایند.

(۲) هرگاه علاوه بر نهادهای رسانه‌یی مندرج ماده چهارم این قانون، نیاز به فعالیت سایر نهادهای رسانه‌یی در کشور باشد و طبق طرزالعمل وضع شده وزارت اطلاعات و فرهنگ به حیث نهاد رسانه‌یی شناخته شده باشد، اشخاص حقیقی و حکمی مندرج فقره (۱) این ماده می‌توانند با رعایت احکام این قانون آن را تأسیس نمایند.

نماینده‌گی در داخل کشور

ماده بیست و سوم:

(۱) رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌یی که مقر آن‌ها در بیرون از کشور است، مشروط بر این که صاحب امتیاز آن افغان باشد، می‌توانند در داخل کشور، طبق احکام این قانون، نمایندگی تأسیس نمایند.

(۲) فعالیت نمایندگی‌های مندرج فقره (۱) این ماده، تابع احکام این قانون می‌باشد.

شکل انتفاعی و غیر انتفاعی

ماده بیست و چهارم:

اشخاص حقیقی و حکمی مندرج ماده‌های نوزدهم الی بیست و سوم این قانون، می‌توانند که رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌یی را به شکل انتفاعی یا غیر انتفاعی تأسیس نمایند.

جوازنامه فعالیت

ماده بیست و پنجم:

اشخاص حقیقی و حکمی مندرج ماده‌های نوزدهم، بیستم و بیست و یکم این قانون، مکلف‌اند قبل از فعالیت رسانه‌های همگانی و یا نهادهای رسانه‌یی، جوازنامه فعالیت آن را مطابق احکام این قانون و سند تقنینی مربوط، اخذ نمایند. مگر این که این قانون طور دیگری حکم نموده باشد.

فصل چهارم

رسانه‌های چاپی

روزنامه‌های عامه

ماده بیست و ششم:

(۱) روزنامه‌ها و هفته‌نامه‌های که در چوکات دولت در سطح مرکز و ولایات به نشر می‌رسد، با رعایت احکام این قانون، طبق طرزالعملی که از سوی شورای عالی رسانه‌ها تصویب می‌گردد، فعالیت می‌کنند.

(۲) رسانه‌های چاپی مندرج فقره (۱) این ماده، از جمله رسانه‌های عامه می‌باشند که متعلق به مردم افغانستان می‌باشد.

مکلفیت‌های روزنامه‌های عامه

ماده بیست و هفتم:

(۱) روزنامه‌ها و هفته‌نامه‌های عامه مندرج ماده بیست و ششم این قانون به جز از روزنامه‌ها و یا هفته‌نامه‌های که به زبان خارجی نشر می‌نمایند، علاوه بر اطلاع‌رسانی و نشر اخبار، در عرصه نشر مطالب، مکلفیت‌های ذیل را نیز دارند:

۱- مبارزه با رسوم ناپسندیده؛

۲- نشر مطالب مربوط به حقوق بشر، به خصوص حقوق زنان، اطفال و معلولین و سایر گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه؛

۳- موضوعات مربوط به محیط زیست، معارف، تعلیمات مدنی، مسایل صحت و خدمات عامه؛

۴- معلومات فرهنگی، تاریخی و مسایل مربوط به سیاست خارجی کشور؛

۵- نشر متون اسناد مهم کشور که مطابق حکم قانون، نشر آن مجاز باشد؛

۶- نشر نقد سالم جهت بهتر شدن اجراءات ادارات، با رعایت احکام این قانون؛

۷- سایر مکلفیت های مندرج اسناد تقنینی مربوط و پالیسی رسانه یی کشور در زمینه.

(۲) علاوه بر اطلاع رسانی و نشر اخبار، سایر مکلفیت های روزنامه ها و جراید مندرج ماده بیست و ششم این قانون که زبان نشراتی آن، زبان خارجی باشد، با رعایت احکام این قانون، طبق طرز العملی که از سوی شورای عالی رسانه به تصویب می رسد، تنظیم می گردد.

رسانه های چاپی ادارات دولتی

ماده بیست و هشتم:

(۱) رسانه چاپی مربوط اداره دولتی مطابق احکام این قانون، اسناد تقنینی و اساسنامه مربوط، جهت آگاهی عامه و نشر و پخش مطالب مربوط، فعالیت می نماید.

(۲) مکلفیت های رسانه مندرج فقره (۱) این ماده، به شرح ذیل می باشد:

۱- نشر مطالب تخصصی و معلوماتی در ساحة کار اداره مربوط؛

۲- نشر مطالبی که جنبه اصلاح و بهبود در امور اداره مربوط داشته باشد؛

۳- نشر وظایف، صلاحیت ها، گزارش های فعالیت های اداره مربوط جهت آگاهی عامه در حدود احکام قانون؛

۴- نشر اسناد تقنینی از قبیل قوانین، فرامین تقنینی، مقرره ها، اساسنامه ها، لایحه ها و طرز العمل های مرتبط به امور اداره مربوط؛

۵- توضیح و تحلیل اسناد تقنینی مندرج جزء ۴ فقره (۲) این ماده، در عرصه های ذیربط جهت آگاهی عامه؛

۶- سایر مکلفیت های مندرج اسناد تقنینی مربوط اداره با رعایت احکام این قانون.

رسانه های چاپی خصوصی

ماده بیست و نهم:

رسانه های چاپی خصوصی مربوط اشخاص حقیقی و حکمی در تهیه و ارائه مطالب با رعایت احکام این قانون آزاد اند.

مشخصات رسانه‌های چاپی

ماده سی ام:

ادارات رسانه‌های چاپی، نکات ذیل را در مورد مشخصات نشریه خود واضح می سازد:

۱- اسم نشریه؛

۲- آدرس؛

۳- شماره تلفون و ایمیل؛

۴- نام و محل چاپخانه؛

۵- نام های صاحب امتیاز و مدیر مسئول؛

۶- تاریخ نشر؛

۷- شماره مسلسل؛

۸- صفحه انترنیتی (وب سایت)، هرگاه وجود داشته باشد؛

۹- نام‌های اعضای هیأت تحریر، هرگاه وجود داشته باشند.

رعایت رهنمود املاء و انشاء

ماده سی و یکم:

(۱) رسانه‌های چاپی و وب سایت ها مکلف اند، رهنمود واحد املاء و انشای وضع شده توسط کمیته باصلاحیتی که طبق طرزالعمل تصویب شده هیأت مشترک شورای عالی رسانه‌ها، شورای عالی وزارت تحصیلات عالی، شورای علمی معارف و شورای عالی اکادمی علوم کشور، ایجاد می گردد، رعایت نمایند.

(۲) عضویت کارشناسان و نویسندگان و محققان مستقل در عرصه زبان و ادبیات و استادان برجسته پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی در کمیته مندرج فقره (۱) این ماده، طبق طرزالعمل مربوط، حتمی می باشند. دو نفر نماینده نهادهای جامعه مدنی که طبق طرزالعمل مندرج فقره (۱) این ماده، انتخاب می گردد، در کمیته متذکره به حیث اعضای ناظر شرکت می کنند.

(۳) رهنمود واحد املاء و انشای مندرج فقره (۱) این ماده، در کتاب های معارف، تحقیقات منتشره اکادمی علوم و سایر مراکز تحقیقاتی و نشرات غیر موقوت ادارات کشور نیز رعایت می گردد.

فصل پنجم

رسانه‌های همگانی الکترونیکی

رسانه الکترونیکی عامه

رادیو تلویزیون ملی افغانستان

ماده سی و دوم:

(۱) رادیو تلویزیون ملی افغانستان به حیث رسانه عامه متعلق به همه افراد ملت افغانستان است که به شکل اداره مستقل، مطابق احکام قانون و اساسنامه مربوط، فعالیت می نماید.

(۲) بودجه رادیو تلویزیون ملی افغانستان، از طریق بودجه ملی، اعلانات، عرضه خدمات و اعانه‌ها، تأمین می گردد.

تعیین رئیس عمومی رادیو و تلویزیون ملی

ماده سی و سوم:

(۱) رئیس عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان، از میان اشخاص اهل خبره، با تحصیلات عالی و حد اقل با تجربه عملی پنج ساله ژورنالیزم، مطابق حکم مندرج جزء ۳ ماده شصت و سوم و با رعایت شرایط مندرج فقره (۱) ماده هفتاد و سوم این قانون، برای مدت چهار سال تعیین می گردد.

(۲) یک شخص نمی تواند بیشتر از دو دوره، به حیث رئیس عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان تعیین گردد.

(۳) رئیس عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان می تواند استعفای کتبی خویش را به شورای عالی رسانه‌ها ارائه نماید. بعد از تأیید اکثریت اعضای شورای عالی رسانه‌ها، استعفای نامبرده، جهت منظوری به رئیس جمهور ارائه می گردد. در صورت منظوری استعفا از طرف رئیس جمهور، رئیس جدید، مطابق احکام این قانون، تعیین می گردد.

(۴) هرگاه، رئیس عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان، به نحوی وظیفه خود را از دست دهد، رئیس جدید در جریان مدت سی روز رسمی، مطابق احکام این قانون تعیین می گردد.

موقعیت اداره رادیو تلویزیون ملی

ماده سی و چهارم:

اداره مرکزی رادیو تلویزیون ملی افغانستان در شهر کابل موقعیت داشته و ادارات محلی آن در ولایات مستقر می‌باشند.

وظایف و مکلفیت ها

ماده سی و پنجم :

اداره رادیو تلویزیون ملی افغانستان، وظایف و مکلفیت‌های ذیل را دارد:

- ۱- عیار نمودن برنامه‌ها در پرتو اساسات دین مبین اسلام و ارزش‌های ملی و معنوی ملت افغانستان؛
- ۲- اطلاع رسانی، آموزش اسلامی، علمی، فرهنگی، اقتصادی و اخلاقی در برنامه های خویش؛
- ۳- ارائه برنامه‌های انعکاس دهنده فرهنگ و دیدگاه‌های تمامی مردم افغانستان طبق احکام این قانون، در جهت تأمین وحدت ملی در کشور؛
- ۴- نشر دیدگاه‌ها و موضع گیری‌های سیاسی جناح‌ها سیاسی کشور علیه یک دیگر، با رعایت معیارهای پذیرفته شده ژورنالیسم (توازن؛ امانت داری و بی طرفی) طبق احکام این قانون؛
- ۵- نشر و پخش متوازن برنامه‌ها و اخبار به هر دو زبان رسمی کشور در سطح ستودیوهای مرکزی؛
- ۶- نشر و پخش برنامه‌ها و اخبار علاوه بر زبان های مندرج جزء ۵ این ماده، به سایر زبان‌های مندرج ماده شانزدهم قانون اساسی کشور، طبق اساسنامه؛
- ۷- نشر و پخش سرویس خبری به برخی از زبان‌های خارجی بعد از تأیید شورای عالی رسانه‌ها؛
- ۸- نگهداری تمام برنامه‌های ثبت و ضبط شده خویش در آرشیف مربوط؛
- ۹- وظایف و مکلفیت‌هایی که از سوی شورای عالی رسانه ها و یا هم کمیسیون رادیو تلویزیون ملی افغانستان، به اداره رادیو تلویزیون ملی افغانستان، با رعایت احکام این قانون سپرده شود.
- ۱۰- سایر وظایف و مکلفیت‌های مندرج در این قانون و اساسنامه مربوط.

حالت اضطراری

ماده سی و ششم:

در حالت اضطرار، رئیس جمهور کشور، در مورد اداره رادیو تلویزیون ملی افغانستان، مطابق قانون اساسی، تصمیم لازم را اتخاذ می نماید.

صفحه انترنیتی ادارات دولتی

ماده سی و هفتم:

(۱) همه ادارات دولتی که بر اساس حکم قانون به حیث واحد اداری شمرده می شود، مراکز علمی دولتی و برخی از بخش های ادارات دولتی، دارای صفحه اینترنتی (وبسایت) می باشند.

(۲) صفحه اینترنتی مندرج فقره (۱) این ماده، مکلفیت های ذیل را دارند:

۱- نشر اطلاعات مربوط اداره، مطابق حکم قانون؛

۲- نشر اطلاعات مندرج جزء ۱ این فقره، به زبان های رسمی کشور.

(۳) اداره می تواند در حدود امکانات، در صفحه اینترنتی خود، به زبان های بین المللی نیز مطالب را نشر نماید.

آزادی رسانه های الکترونیکی خصوصی

ماده سی و هشتم:

(۱) ادارات رادیوها و تلویزیون های خصوصی در تهیه، تدوین و نشر کلیه برنامه های خویش، با رعایت احکام این قانون آزاد اند.

(۲) صفحه اینترنتی خصوصی و شبکه کیبلی در نشر مطالب، با رعایت احکام این قانون آزاد اند.

(۳) نشر صفحه اینترنتی خارجی، روی خدمات دهنده (سرور) در افغانستان آزاد اند، مشروط بر این که مطالب آن مخالف احکام این قانون نباشد.

مکلفیت های شبکه کیبلی و صفحه اینترنتی

ماده سی و نهم:

(۱) صاحب امتیاز شبکه کیبلی مکلف است که ضم درخواستی شان مبنی بر ثبت و اخذ جواز فعالیت، نام های چینل های داخلی که طبق احکام این قانون فعالیت می نمایند و نام های چینل های خارجی ای که نامبرده خواهان نشر برنامه های آن ها از طریق شبکه کیبلی خود می باشد، به اداره مربوط ارائه نماید.

(۲) اداره صفحه اینترنتی می تواند با رعایت احکام قانون، برنامه های رادیوها و تلویزیون های داخلی و خارجی ای که مطابق احکام این قانون بوده از طریق وبسایت خود نشر نماید، مشروط بر این که نام های رادیوها و تلویزیون های خارجی و موافقه کتبی ادارات آن ها را ضم درخواستی، در اداره مربوط وزارت اطلاعات و فرهنگ ثبت نموده باشد. (۳) ثبت، نام های رادیوها و تلویزیون های خارجی ای که طبق احکام این قانون ثبت گردیده و اجازه نشرات داشته باشد، شامل حکم مندرج فقره (۲) این ماده نمی گردد، اما موافقه کتبی شان امر حتمی می باشد.

(۴) اداره صفحه اینترنتی نکات ذیل را در صفحه اینترنتی خود واضح می سازد:

۱- نام صاحب امتیاز؛

۲- نام مدیر مسئول؛

۳- شماره تلفون؛

۴- آدرس الکترونیکی؛

۵- آدرس محل فعالیت.

مکلفیت های رادیو و تلویزیون خصوصی

ماده چهارم:

ادارات رادیوها و تلویزیون های خصوصی مکلفیت های ذیل را به عهده دارند:

۱- رعایت توازن در موضع گیری های سیاسی جناح ها و شخصیت های سیاسی علیه یک دیگر و نشر نظریات طرفین به شکل منصفانه و بی طرفانه و با رعایت احکام این قانون؛

۲- نگهداری مطالب نشر و پخش شده، حداقل تا مدت یک سال در آرشیف مربوط خویش؛

۳- سایر مکلفیت های مندرج این قانون و سند تقنینی مربوط.

فصل ششم

آژانس های اطلاع رسانی و خبری

آژانس اطلاع رسانی عامه

آژانس اطلاعاتی باختر

ماده چهل و یکم:

(۱) آژانس اطلاعاتی باختر رسانه عامه است، که در عرصه ارتباط، جمع آوری و رسانیدن اطلاعات به شکل اداره مستقل، مطابق احکام قانون و اساسنامه مربوط، فعالیت می کند.

(۲) بودجه آژانس اطلاعاتی باختر، از طریق بودجه ملی، اعلانات، عرضه خدمات و اعانه ها تمویل می گردد.

تعیین رئیس عمومی آژانس اطلاعاتی باختر

ماده چهل و دوم:

(۱) رئیس عمومی آژانس اطلاعاتی باختر، از میان اشخاص اهل خبره، با تحصیلات عالی و حد اقل با تجربه عملی پنج ساله ژورنالیسم، مطابق حکم مندرج جزء ۳ ماده شصت و سوم و رعایت شرایط مندرج فقره (۱) ماده هفتاد و سوم این قانون، برای مدت چهار سال تعیین می گردد.

(۲) یک شخص نمی تواند بیشتر از دو دوره، به حیث رئیس عمومی آژانس اطلاعاتی باختر تعیین گردد.

(۳) رئیس عمومی آژانس اطلاعاتی باختر می تواند استعفای خویش را به شورای عالی رسانه‌ها به شکل کتبی ارائه نماید. بعد از تأیید اکثریت اعضای شورای عالی رسانه‌ها، استعفای نامبرده، جهت منظوری به رئیس جمهور ارائه می گردد، در صورت منظوری استعفا از طرف رئیس جمهور، رئیس جدید آژانس اطلاعاتی باختر، مطابق احکام این قانون، تعیین می گردد.

(۴) هرگاه، رئیس عمومی آژانس اطلاعاتی باختر، به نحوی وظیفه خود را از دست دهد، رئیس جدید در جریان مدت سی روز رسمی، مطابق احکام این قانون تعیین می گردد.

مکلفیت‌ها و وظایف

ماده چهل و سوم :

آژانس اطلاعاتی باختر، وظایف و مکلفیت‌های ذیل را انجام می دهد:

- ۱- جمع آوری اطلاعات و تهیه خبرها و اطلاع رسانی، طبق اساسنامه مربوط؛
- ۲- نگهداری تمام اطلاعات ثبت و ضبط شده خویش در آرشیف مربوط؛
- ۳- وظایفی که از سوی شورای عالی رسانه‌ها و یا بورد مسلکی آژانس اطلاعاتی باختر با رعایت احکام این قانون، به اداره آژانس اطلاعاتی باختر سپرده شود.
- ۴- سایر وظایف و مکلفیت‌های مندرج این قانون و اساسنامه مربوط.

آژانس‌های اطلاع رسانی و خبری خصوصی

ماده چهل و چهارم:

(۱) آژانس‌های اطلاع رسانی خصوصی در جمع آوری اطلاعات، تهیه خبرها و اطلاع رسانی، با رعایت احکام این قانون، آزاد اند.

(۲) آژانس های خبر رسانی خصوصی در جمع آوری، تهیه و رسانیدن اخبار، با رعایت احکام این قانون، آزاد اند.

(۳) آژانس های مندرج فقره (۱ و ۲) این ماده، به حیث رسانه همگانی علاوه بر مکلفیت های مندرج این قانون، مکلف به نگهداری تمام اطلاعات و یا اخبار ثبت و ضبط خویش الی مدت یک سال در آرشیف مربوط می باشد.

فصل هفتم

منابع مالی

منابع تمویل

ماده چهل و پنجم:

(۱) رسانه های همگانی و نهادهای رسانه یی می توانند طبق احکام قانون، از منابع ذیل تمویل گردند :

۱- نشر اعلانات، پیام ها و برنامه های مربوط اشخاص حقیقی یا حکمی مطابق احکام این قانون؛

۲- اخذ اعانه از اشخاص حقیقی یا حکمی داخلی؛

۳- اخذ اعانه از مؤسسات کمک کننده داخلی و بین المللی که برای انکشاف رسانه های همگانی و نهادهای رسانه یی فعالیت می کنند، مشروط بر این که مصرف اعانه متذکره در اختیار رسانه یا نهاد رسانه یی مربوط باشد؛

۴- عرضه خدمات مسلکی و تخصصی به اشخاص حقیقی یا حکمی در بدل قیمت.

(۲) رسانه ها و نهادهای رسانه یی مربوط احزاب سیاسی، نمی توانند خود را از منابع خارجی، تمویل کنند.

سیستم شفاف مالی

ماده چهل و ششم:

رسانه ها و نهادهای رسانه یی مکلف اند سیستم شفاف و روشن مالی را در بخش منابع تمویل، عواید و پرداخت مالییه را ایجاد نمایند.

فصل هشتم

صاحب امتیاز، شرایط و مکلفیت‌ها

صاحب امتیاز و شرایط آن

ماده چهل و هفتم:

صاحب امتیاز رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌یی، واجد شرایط ذیل می باشند:

(۱) اشخاص حقیقی:

۱- داشتن سند تابعیت افغانستان؛

۲- اكمال سن هجده سالگی؛

۳- محروم نبودن از حقوق مدنی و سیاسی بر اساس حکم محکمه با صلاحیت.

(۲) اشخاص حکمی:

۱- ثبت و راجستر در ادارات ذیربط دولت؛

۲- محروم نبودن از حقوق مدنی بر اساس حکم محکمه با صلاحیت.

(۳) اشخاص حقیقی خارجی مندرج احکام فصل سوم این قانون، علاوه بر شرایط مندرج جزء های ۲ و ۳ فقره (۱) این ماده، مکلف به ارائه سند تابعیت کشور متبوع می باشند.

(۴) اشخاص حکمی خارجی مندرج فصل سوم این قانون، علاوه بر شرایط مندرج جزء های ۱ و ۲ فقره (۲) این ماده، مکلف به ارائه هویت شخصیت حکمی کشور متبوع خویش می باشند.

داشتن اساسنامه

ماده چهل و هشتم:

(۱) صاحب امتیاز مکلف است که قبل از ثبت و آغاز فعالیت رسانه یا نهاد رسانه‌یی مربوط، اساسنامه خود را داشته باشد.

(۲) اساسنامه مندرج فقره (۱) این ماده، در برگیرنده مطالب ذیل می باشد:

۱- نام و اهداف؛

۲- ساختار تشکیلاتی؛

۳- ساحة فعالیت، وظایف و صلاحیت‌ها؛

۴- طرز کار و فعالیت؛

۵- منابع مالی؛

۶- طرز تعدیل و تغییر در اساسنامه؛

۷- موارد انحلال و تصفیه امور مالی.

اطلاع از تغییرات

ماده چهل و نهم:

(۱) صاحب امتیاز مکلف است، در مورد هر نوع تعدیلی که در اساسنامه و یا تغییراتی که در سایر مشخصات مندرج ماده های چهل و هشتم و پنجاهم و پنجاه و یکم این قانون، وارد می کند، به وزارت اطلاعات و فرهنگ کتباً، اطلاع دهد.

(۲) تعدیل و تغییر مندرج فقره (۱) این ماده، در اداره مربوط وزارت اطلاعات و فرهنگ ثبت می گردد، مشروط بر این که مطابق احکام این قانون باشد. در صورت عدم قناعت، صاحب امتیاز می تواند طبق احکام ماده های پنجاهم و پنجاه و دوم این قانون، به نهادهای ذیصلاح مراجعه نماید.

(۳) در صورت تبدیلی، برکناری، استعفا یا به نحوی که وظیفه مدیر مسؤول رسانه یا نهاد رسانه یی از دست دهد، صاحب امتیاز مربوط، مکلف است به وزارت اطلاعات و فرهنگ کتباً اطلاع دهد و اظهارنامه مدیر مسؤول جدید مبنی بر قبول مسؤولیت و معلومات لازم مندرج این قانون در مورد وی نیز در خلال سی روز رسمی به وزارت متذکره ارائه نماید. در مدت متذکره امور رسانه یا نهاد رسانه یی توسط سرپرستی که تابعیت افغانستان را داشته باشد، نیز اداره شده می تواند، در غیر آن مسؤولیت های قانونی مدیر مسؤول به صاحب امتیاز راجع می گردد.

ارایه معلومات جهت ثبت

ماده پنجاهم:

(۱) صاحب امتیاز، مکلف است بیان نامه حاوی معلومات ذیل را به خاطر ثبت رسانه یا نهاد رسانه یی، از طریق کمیسیون رسانه های همگانی به اداره مربوط وزارت اطلاعات و فرهنگ ارائه کند:

۱- شهرت مکمل صاحب امتیاز و مدیر مسؤول با رعایت شرایط مندرج این قانون؛

۲- نام رسانه یا نهاد رسانه‌یی؛

۳- نوع فعالیت؛

۴- محل فعالیت؛

۵- منابع تمویل؛

۶- اندازه سرمایه؛ رسانه‌های چاپی و وبسایت از این امر مستثنا می‌باشند.

۷- جواز سرمایه‌گذاری؛ رسانه‌های چاپی و وبسایت از این امر مستثنا می‌باشند؛

۸- در رسانه‌های چاپی: تیتر، زبان، نوع محتوای نشراتی، موعد چاپ، قطع و صحافت؛

۹- در رسانه‌های الکترونیکی و نهادهای رسانه‌یی: تثبیت کمیت و کیفیت ماشین‌آلات و مواد تجهیزاتی در عرصه‌های ذیربط.

(۲) اساسنامه، اظهارنامه مدیر مسئول مبنی بر قبول مسئولیت و نمونه نشان و مهر مندرج ماده پنجاه و یکم این قانون، ضم بیان نامه مندرج فقره (۱) این ماده، از طرف صاحب امتیاز، جهت ثبت به اداره مربوط، ارائه می‌گردد.

داشتن آدرس، نشان و مهر مخصوص

ماده پنجاه و یکم:

(۱) رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌یی، مکلف اند، دارای آدرس، مهر و نشان مخصوص باشند.

(۲) صاحب امتیاز، مکلف است، نشان و مهر مندرج فقره (۱) این ماده را، قبل از اخذ جواز نامه فعالیت، در اداره مربوط وزارت اطلاعات و فرهنگ، به شکل رسمی ثبت نمایند.

حق مراجعه به نهادهای ذیصلاح

ماده پنجاه و دوم:

(۱) هر گاه درخواست دهنده، تصمیم اداره مربوط وزارت اطلاعات و فرهنگ، مبنی بر عدم ثبت یا صدور جوازنامه فعالیت رسانه یا نهاد رسانه‌یی را مخالف احکام قانون بداند، می‌تواند در مدت سی روز بعد از دریافت اطلاع مبنی بر رد تقاضا، به شورای عالی رسانه‌ها مراجعه نماید.

(۲) در حالت مندرج فقره (۱) این ماده، شورای عالی رسانه‌ها، در مورد تأیید و یا رد تصمیم اداره مربوط وزارت اطلاعات و فرهنگ، در مدت سی روز رسمی، تصمیم خود را مبتنی بر احکام قانون و سند تقنینی مربوط، اتخاذ می نماید.

(۳) در صورتی که تصمیم اداره مربوط وزارت اطلاعات و فرهنگ از سوی شورای عالی رسانه ها، رد گردد، اداره متذکره مکلف است که طبق تصمیم شورای متذکره، در مدت ۵ روز رسمی با رعایت احکام قانون، به متقاضی جوازنامه فعالیت صادر نماید. در غیر آن صاحب امتیاز رسانه ها و نهادهای رسانه بی داخلی می تواند به قبل از اخذ جوازنامه، فعالیت خود را با رعایت احکام این قانون آغاز نماید و در خلال مدت پانزده روز رسمی جوازنامه فعالیت خود را اخذ نماید.

(۴) هرگاه اداره مربوط وزارت اطلاعات و فرهنگ، در مدت مندرج فقره (۳) این ماده، فعالیت رسانه یا نهاد رسانه بی مربوط، خلاف قانون تشخیص دهد، می تواند موضوع را به کمیسیون بررسی تخلفات رسانه بی ارجاع دهد در غیر آن مکلف به صدور جوازنامه فعالیت رسانه یا نهاد رسانه بی به صاحب امتیاز مندرج فقره (۳) این ماده می باشد.

(۵) در صورت عدم قناعت بر تصمیم شورای عالی رسانه ها، مبنی بر تأیید، تصمیم اداره مندرج فقره (۱) این ماده، درخواست دهنده می تواند به محکمه با صلاحیت مراجعه نماید. حکم محکمه مطابق احکام قانون در زمینه، نهایی و واجب التعمیل می باشد.

انتقال مالکیت و امتیاز فعالیت

ماده پنجاه و سوم :

(۱) انتقال مالکیت و امتیاز فعالیت رسانه های همگانی و نهادهای رسانه بی با رعایت موارد ذیل مجاز است:

۱- انتقال مالکیت و امتیاز فعالیت رسانه های همگانی و نهادهای رسانه بی به شکل فروش، هبه، میراث، اجاره، قرض و رهن؛

۲- انتقال حق امتیاز فعالیت به شخص واجد شرایط مندرج این قانون؛

۳- اجراءات در مورد مالکیت مادی در صورت وفات یا از دست دادن اهلیت حقوقی صاحب امتیاز، مطابق احکام قانون و انتقال مالکیت معنوی آن به شخص حقیقی یا حکمی واجد شرایط مندرج این قانون با رعایت توافق کتبی ورثه وی. در صورت عدم موجودیت ورثه، در مورد مالکیت مادی و معنوی آن، مطابق احکام قوانین نافذ، اجراءات صورت می گیرد.

(۲) هرگاه به نحوی مالکیت و امتیاز فعالیت از صاحب امتیاز به شخصی دیگر انتقال می یابد؛ جوازنامه فعالیت که به نام وی صادر گردیده، قابل واگذاری نیست. صاحب امتیاز جدید، مکلف به اخذ جوازنامه فعالیت خود، مطابق احکام قانون می باشد.

فعالیت جداگانه و جوازنامه

ماده پنجاه و چهارم:

صاحب امتیاز می تواند، طبق احکام این قانون، جوازنامه فعالیت بیشتر از یک رسانه یا نهاد رسانه ای را به شکل جداگانه اخذ نماید. اما نمی تواند با اخذ یک جوازنامه فعالیت رسانه یا نهاد رسانه ای، به فعالیت دیگر رسانه یا نهاد رسانه ای بپردازد.

فصل نهم

مدیر مسئول، شرایط و مکلفیتها

مدیر مسئول و شرایط آن

ماده پنجاه و پنجم:

(۱) مدیر مسئول رسانه های همگانی و نهادهای رسانه ای، واجد شرایط ذیل می باشند:

۱- داشتن سند تابعیت کشور؛

۲- اكمال سن بیست و پنج سالگی؛

۳- داشتن سند تحصیلات عالی و یا تجربه سه ساله در بخش مربوط؛

۴- محروم نبودن از حقوق مدنی و سیاسی بر اساس حکم محکمه با صلاحیت؛

۵- شامل نبودن در مقامات دولتی مندرج ماده یک صد و پنجاه و دوم قانون اساسی و سایر مقامات دولتی مندرج قانون؛

(۲) یک نفر نمی تواند که همزمان مدیر مسئول بیشتر از دو رسانه یا نهاد رسانه ای و یا یک رسانه و یک نهاد رسانه ای باشد.

صاحب امتیاز به حیث مدیر مسئول

ماده پنجاه و ششم:

شخص حقیقی ای که صاحب امتیاز رسانه یا نهاد رسانه‌ی باشد، می‌تواند مدیر مسئول رسانه یا نهاد رسانه‌ی مربوط نیز باشد، مشروط بر این که واجد شرایط مندرج ماده پنج و پنجم این قانون باشد.

مسئولیت‌ها و صلاحیت‌های مدیر مسئول

ماده پنج و هفتم:

(۱) مدیر مسئول رسانه همگانی و نهاد رسانه‌ی، دارای وظایف و مکلفیت‌های ذیل می‌باشند:

- ۱- نشر مضامین، مطالب، محتویات برنامه‌ها، تولید برنامه‌های هنری، آموزشی و تبلیغاتی در عرصه‌های ذیربط؛
- ۲- رعایت تساوی حقوق منتقد و انتقاد شونده در رسانه مربوطه، اعم از چاپی و الکترونیکی؛
- ۳- ارائه گزارش مالی سالانه رسانه یا نهاد رسانه‌ی به کمیسیون رسانه‌های همگانی و وزارت مالیه؛
- ۴- متن گزارش مندرج جزء ۳ این ماده، دربرگیرنده عواید، مصارف و منابع عواید و یا تمویل می‌باشد؛
- ۵- ارائه اطلاع کتبی در آغاز هر سال، از ادامه یا عدم ادامه فعالیت رسانه یا نهاد رسانه‌ی خود، به وزارت اطلاعات و فرهنگ؛
- ۶- رعایت احکام این قانون، سایر اسناد تقنینی و پالیسی رسانه‌ی کشور در عرصه امور مسلکی و اداری رسانه یا نهاد رسانه‌ی مربوط؛
- ۷- تدویر برنامه‌های آگاهی دهی از احکام این قانون و سایر اسناد تقنینی نافذ کشور در عرصه ذیربط، به کارکنان رسانه یا نهاد رسانه‌ی مربوط
- ۸- پاسخگویی و قبول مسئولیت در برابر نهادهای ذیصلاح قانونی از ناحیه مطالب نشرشده و عدم اجرای مکلفیت‌های مندرج جزء ۲ الی ۷ این فقره؛
- ۸- سایر وظایف و صلاحیت‌های مندرج سند تقنینی مربوط و لایحه وظایف مدیر مسئول.

(۲) مدیر مسئول در حالات ذیل مسئول و پاسخگو نمی‌باشد:

- ۱- در صورتی که مدیرمسئول با رعایت احکام قانون غایب باشد و از مسئولیت‌های وی شخص دیگری سرپرستی نماید؛

۲- هرگاه صاحب امتیاز کتباً به چاپ، نشر و پخش و تکثیر مطالب تأکید ورزیده باشد و مدیر مسوول یک بار کتباً آن را مخالف احکام قانون دانسته باشد و صاحب امتیاز بعد از آن نیز کتباً چاپ، نشر و پخش او تکثیر آن تأکید ورزد؛

۳- هرگاه یکی از مقامات ذیصلاح به نمایندگی از شخص حکمی کتباً امر نموده و امر آن از سوی مدیرمسوول کتباً مخالف قانون دانسته شده باشد و برای بار دیگر از سوی مقام متذکره کتباً در زمینه تأکید شده باشد؛

۴- هرگاه در پخش مستقیم و زنده رسانه‌های الکترونیکی، اشتراک کنندگان میزمدور و مصاحبه شوندگان، از احکام این قانون تخلف نمایند، تماس تلفونی و تکرار اظهارات اشتراک کنندگان که براساس این قانون تخلف پنداشته شده، در عین برنامه از این امر مستثنا می باشد؛

۵- در حالات مندرج جزءهای ۱ الی ۴ این فقره، مسئولیت و پاسخگویی به اشخاص مربوط راجع می گردد.

مدیر مسوول رسانه ها و نهادهای رسانه یی خارجی

ماده پنجاه و هشتم:

به جز از رسانه‌های چاپی مربوط به پناه گزینان خارجی، مدیر مسوول رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه یی خارجی مندرج این قانون نیز از اتباع افغانستان و واجد شرایط مندرج ماده پنجاه و پنجم این قانون می باشد.

فصل دهم

شورای عالی رسانه‌ها و سایر تشکلهای رسانه یی

شورای عالی رسانه‌ها

ماده پنجاه و نهم:

(۱) به منظور تحقق اهداف مندرج این قانون و تدوین و تصویب پالیسی رسانه یی، شورای عالی رسانه-ها، طبق احکام این قانون، به حیث عالی ترین مرجع تصمیم گیری در امور رسانه‌های کشور ایجاد می گردد.

(۲) اعضای شورای عالی رسانه ها به شرح ذیل می باشند :

۱- وزیر اطلاعات و فرهنگ به حیث رئیس

۲- معین مسلکی وزارت عدلیه به حیث عضو؛

۳- معین تخیکی وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی به حیث عضو؛

۴- یک نفر عالم جید دینی به حیث عضو؛

۵- دو نفر از اعضای ولسی جرگه به حیث اعضاء؛

۶- دو نفر از اعضای مشرانو جرگه به حیث اعضاء؛

۷- یک نفر نماینده ستره محکمه به حیث عضو؛

۸- دو نفر مسلکی و باتجربه ژورنالیزم از جامعه ژورنالیستان به حیث اعضاء؛

۹- دو نفر به نمایندگی از نهادهای جامعه مدنی به حیث اعضاء.

(۳) شیوه انتخاب اعضای مندرج جزء های ۴، ۸ و ۹ فقره (۲) این ماده، توسط طرز العمل شورای عالی رسانه‌ها، تنظیم می گردد.

(۴) اعضای مندرج جزء های ۵، ۶ و ۷ فقره (۲) این ماده، توسط نهادهای مربوط، به شورای عالی رسانه‌ها معرفی می شوند.

(۵) اعضای مندرج جزء های ۵، ۶، ۸ و ۹ فقره (۲) این ماده، با در نظر داشت جنسیت تعیین می گردند.

مدت خدمت اعضای شورای عالی رسانه‌ها

ماده شصتم:

(۱) مدت خدمت اعضای مندرج جزء های ۴، ۵، ۶، ۷، ۸ و ۹ فقره (۲) ماده پنجاه و نهم این قانون، سه سال می باشد.

(۲) هرگاه یکی از اعضای مندرج جزء های ۴، ۵، ۶، ۷، ۸ و ۹ فقره (۲) ماده پنجاه و نهم این قانون، قبل از اتمام دوره خدمت فوت یا استعفا نماید و یا به نحوی عضویت شورای عالی رسانه‌ها را از دست بدهد، در خلال مدت یک ماه، شخص دیگری به عوض وی طبق احکام این قانون تعیین می گردد.

وظایف و صلاحیت‌های شورای عالی رسانه‌ها

ماده شصت و یکم:

شورای عالی رسانه‌ها دارای وظایف و صلاحیت‌های ذیل می باشد:

- ۱- طرح، تصویب و تعدیل پالیسی رسانه‌ی کشور با رعایت احکام این قانون؛
- ۲- به جز از اعضای غیر انتخابی، انتخاب شخصیت‌های واجد شرایط مندرج این قانون، به حیث اعضای کمیسیون‌های مندرج این فصل و مورد مسلکی آژانس اطلاعاتی باختر و پیشنهاد آن‌ها، غرض منظوری به رئیس جمهور؛ شیوه انتخاب اعضای متذکره در طرز العمل شورای عالی رسانه‌ها تصریح می گردد؛
- ۳- پیشنهاد تقرر و عزل رئیس عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان و رئیس عمومی آژانس اطلاعاتی باختر جهت منظوری به رئیس جمهور؛
- ۴- پیشنهاد بودجه شورای عالی رسانه‌ها، رادیو تلویزیون ملی افغانستان، آژانس اطلاعاتی باختر، کمیسیون رسانه‌های همگانی و کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌ی؛
- ۵- تصویب مثنی نشراتی رادیو تلویزیون ملی افغانستان به نحوی که ممثل تنوع قومی، زبانی و فرهنگی همه مردم افغانستان باشد؛
- ۶- پیشنهاد تعدیل و ایزاد مواد این قانون و سایر اسناد تقنینی، در عرصه فعالیت رسانه‌ها و وسایل رسانه‌ی به مراجع ذیصلاح؛
- ۷- تصویب لوایح و طرز العمل‌های که به موجب احکام این قانون و سایر اسناد تقنینی مربوط، از طرف وزارت اطلاعات و فرهنگ و سایر تشکلات‌های رسانه‌ی مندرج این فصل، به شورای عالی رسانه‌ها ارسال گردد؛
- ۸- در صورت لزوم، نشر تصامیم شورای عالی رسانه‌ها، جهت آگاهی عامه، از طریق رسانه‌های همگانی؛
- ۹- ارجاع موضوعات مرتبط به سایر نهادهای ذیربط؛
- ۱۰- وضع و تصویب طرز العمل وظایف داخلی به منظور پیشبرد و تنظیم بهتر وظایف، صلاحیت‌ها، طرز کار و فعالیت‌های این شورا؛
- ۱۱- ارائه گزارش سالانه به رئیس جمهور و شورای ملی کشور؛
- ۱۲- اجرای سایر وظایف و صلاحیت‌های مندرج در این قانون و سایر اسناد تقنینی نافذ کشور در عرصه‌های ذیربط.

کمیسیون رسانه‌های همگانی

ماده شصت و دوم:

(۱) به منظور تنظیم بهتر فعالیت رسانه‌های همگانی، کمیسیون رسانه‌های همگانی به ترکیب هفت نفر عضو از میان شخصیت‌های مستقل، با در نظر داشت ترکیب قومی و جنسیتی ایجاد می‌گردد.

(۲) اعضای کمیسیون مندرج فقره (۱) این ماده، به شرح ذیل می‌باشند:

۱- دو نفر به نمایندگی از ژورنالیستان؛

۲- یک نفر حقوق دان؛

۳- دو نفر به نمایندگی از نهادهای جامعه مدنی؛

۴- یک نفر کارشناس تکنالوژی معلوماتی؛

۵- یک نفر کارشناس امور مالی.

(۳) چهار نفر از اعضای کمیسیون، برای مدت سه سال و سه نفر دیگر آن، برای مدت دو سال انتخاب می‌گردند. تعیینات بعدی اعضای کمیسیون برای مدت سه سال می‌باشد.

وظایف کمیسیون رسانه‌های همگانی

ماده شصت و سوم:

کمیسیون مندرج د ماده شصت و دوم این قانون، دارای وظایف و صلاحیت‌های ذیل می‌باشد:

۱- بررسی درخواست متقاضیان فعالیت رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌یی و ارجاع آن برای ثبت به وزارت اطلاعات و فرهنگ؛

۲- بررسی درخواست متقاضی فعالیت رسانه الکترونیکی بعد از تعیین فریکونسی از طرف وزارت مخابرات و وارجاع آن جهت ثبت به وزارت اطلاعات و فرهنگ؛

۳- ارزیابی از فعالیت رسانه‌های همگانی؛

۴- نظارت بر چگونگی رعایت حقوق و امتیازات کارکنان رسانه‌ها و نهادهای رسانه‌یی طبق طرز العمل؛

۵- نظارت بر شفافیت منابع مالی رسانه‌ها و نهادهای رسانه‌یی طبق طرزالعمل؛

۶- ارائه پیشنهادها، مشوره‌ها و طرح‌های لازم در عرصه بهبود وضعیت رسانه‌ها، اصلاح این قانون و سایر اسناد تقنینی در زمینه رسانه‌ها، به شورای عالی رسانه‌ها؛

۷- ارائه گزارش سالانه اجراات توأم با ارزیابی از فعالیت رسانه‌های همگانی در کشور به شورای عالی رسانه‌ها؛

۸- سایر وظایف مندرج این قانون، سایر اسناد تقنینی مربوط.

کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌یی

ماده شصت و چهارم:

(۱) به منظور رسیدگی به شکایات شخصیت‌های حقیقی و حکمی از ناحیه تخلفات رسانه‌یی و بررسی آن، کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌یی، با ترکیب اعضای ذیل تشکیل می‌گردد:

۱- معین نشراتی وزارت اطلاعات و فرهنگ؛

۲- نماینده با صلاحیت وزارت عدلیه؛

۳- نماینده با صلاحیت اکادمی علوم افغانستان؛

۴- نماینده با صلاحیت کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان؛

۵- نماینده با صلاحیت پوهنځی ژورنالیزم پوهنتون کابل؛

۶- نماینده با صلاحیت انجمن حقوق دانان افغانستان؛

۷- نماینده با صلاحیت انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان؛

۸- نماینده با صلاحیت اتحادیه صنفی ژورنالیستان؛

۹- نماینده با صلاحیت اتحادیه صنفی سینماگران افغانستان.

(۲) اعضای کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌یی، به جز از عضو مندرج جزء ۱ فقره (۱) این ماده، توسط مراکز علمی و نهادهای مربوط معرفی و طبق احکام این قانون، تعیین می‌گردند.

وظایف و صلاحیت‌های کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌یی

ماده شصت و پنجم:

- کمیسیون مندرج ماده شصت و چهارم این قانون، دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:
- ۱- بررسی تخلفات رسانه یی و وضع تدابیر احتیاطی بالای متخلفان، به موجب احکام این قانون؛
 - ۲- وضع طرز العمل و رهنمودهای داخلی سمع شکایات و بررسی آن؛
 - ۳- ارزیابی و تجدید نظر فیصله قبلی خود کمیسیون؛
 - ۴- ارجاع قضایای تخطی های رسانه یی به مراجع عدلی و قضایی مطابق احکام قانون؛
 - ۵- ارائه گزارش سالانه از اجراءات خویش به شورای عالی رسانه ها؛
 - ۶- سایر وظایف و صلاحیت های مندرج در این قانون او سایر اسناد تقنینی نافذ کشور در عرصه ذیربط.

کمیسیون رادیو تلویزیون ملی افغانستان

ماده شصت و ششم:

(۱) به منظور تنظیم بهتر امور اداره رادیو تلویزیون ملی افغانستان، کمیسیون رادیو تلویزیون ملی افغانستان، با در نظر داشت توازن قومیت و جنسیت، با ترکیب اعضای ذیل ایجاد می گردد:

- ۱- رئیس عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان؛
 - ۲- یک نفر عالم دینی؛
 - ۳- یک نفر حقوقدان؛
 - ۴- دو نفر از کارشناسان ژورنالیسم؛
 - ۵- یک نفر کارشناس تکنالوژی معلوماتی؛
 - ۶- یک نفر به نمایندگی از نهادهای جامعه مدنی؛
 - ۷- یک نفر کارشناس مدیریت بازاریابی؛
 - ۸- یک نفر هنرمند مسلکی؛
- (۲) به استثنای عضو مندرج جزء ۱ فقره (۱) این ماده، سایر اعضای کمیسیون رادیو تلویزیون ملی افغانستان، مطابق احکام این قانون، با رعایت مراتب ذیل تعیین می گردند:

۱- پنج نفر اعضاء، برای مدت سه سال؛

۲- سه نفر اعضاء، برای مدت دو سال.

(۳) تعیینات بعدی اعضاء کمیسیون مندرج جزءهای ۲ الی ۸ فقره (۱) این ماده، برای مدت سه سال می باشد.

وظایف و صلاحیت‌های کمیسیون رادیو تلویزیون ملی

ماده شصت و هفتم:

کمیسیون مندرج ماده شصت و ششم این قانون، دارای وظایف و صلاحیت‌های ذیل می باشد:

۱- حفظ استقلال، بی طرفی و حیثیت مسلکی رادیو تلویزیون ملی افغانستان.

۲- نظارت بر امور اداری و تطبیق بودجه رادیو تلویزیون ملی افغانستان؛

۳- تدقیق بودجه رادیو تلویزیون ملی افغانستان و تقدیم آن به شورای عالی رسانه‌ها جهت طی مراحل بعدی؛

۴- جذب کمک‌ها برای تقویه رادیو تلویزیون ملی افغانستان، طبق طرز العمل؛

۵- پیشنهاد تعدیل اساسنامه رادیو تلویزیون ملی افغانستان و طی مراحل آن از طریق شورای عالی رسانه‌ها به مراجع ذیصلاح؛

۶- نظارت بر تطبیق احکام اساسنامه رادیو تلویزیون ملی افغانستان و سایر اسناد تقنینی مربوط؛

۷- نظارت بر تطبیق مشی نشراتی رادیو تلویزیون ملی افغانستان؛

۸- تدقیق مسوده‌های لایحه‌ها، طرز العمل‌ها و مشی نشراتی رادیو تلویزیون ملی افغانستان و ارائه آن به شورای عالی رسانه‌ها جهت تصویب؛

۹- تصویب رهنمودها برای تطبیق بهتر اساسنامه، لوايح، طرز العمل‌ها و مشی نشراتی رادیو تلویزیون ملی افغانستان؛

۱۰- اتخاذ تدابیر جهت ارتقای سطح مهارت‌ها و آموزش‌های مسلکی کارمندان رادیو تلویزیون ملی افغانستان؛

۱۱- ارائه گزارش سالانه از اجراءات به شورای عالی رسانه‌ها؛

۱۲- سایر وظایفی مندرج این قانون و سایر اسناد تقنینی مربوط.

بورد مسلکی آژانس اطلاعاتی باختر

ماده شصت و هشتم:

(۱) به منظور تنظیم بهتر امور آژانس اطلاعاتی باختر، بورد مسلکی آژانس اطلاعاتی باختر متشکل از هفت نفر عضو، با در نظر داشت ترکیب قومی و جنسیتی به شرح ذیل ایجاد می گردد:

۱- رئیس عمومی آژانس اطلاعاتی باختر؛

۲- دو نفر از کارشناسان عرصه ژونالیزم؛

۳- یک نفر از نهادهای جامعه مدنی؛

۴- یک نفر کارشناس حقوق؛

۵- یک نفر کارشناس تکنالوژی معلوماتی؛

۶- یک نفر کارشناس بازار یابی.

(۲) مدت خدمت اعضای بورد مسلکی آژانس اطلاعاتی باختر، به استثنای عضو مندرج جزء ۱ فقره (۲) این ماده، با رعایت مراتب آتی می باشند:

۱- چهار تن از اعضای بورد مسلکی، برای مدت سه سال؛

۲- دو تن از اعضای بورد مسلکی، برای مدت دو سال.

۳- مقرری‌های بعدی اعضای مندرج جزءهای ۱ و ۲ فقره (۲) این ماده، برای سه سال می باشد.

وظایف و صلاحیت های بورد مسلکی آژانس اطلاعاتی باختر

ماده شصت و نهم:

بورد مسلکی مندرج ماده شصت و هشتم این قانون، دارای وظایف و صلاحیت‌های ذیل می باشد:

۱- حفظ استقلال، بی طرفی و حیثیت مسلکی آژانس اطلاعاتی باختر؛

۲- نظارت بر تطبیق بودجه آژانس اطلاعاتی باختر؛

- ۳- تدقیق بودجه آژانس اطلاعاتی باخترا و اراء آن، به شورای عالی رسانه‌ها، جهت طی مراحل بعدی؛
- ۴- نظارت بر امور مالی، اداری و نشراتی آژانس اطلاعاتی باخترا؛
- ۵- جذا كم‌ها برای تقویت آژانس اطلاعاتی باخترا، طبق طرزالعمل؛
- ۶- نظارت بر تطبیق احكام اساسنامه آژانس اطلاعاتی باخترا و سایر اسناد تقنینی مربوط؛
- ۷- تدقیق مسوده‌های لوایح، طرزالعمل‌ها و مشی امور مسلکی آژانس اطلاعاتی باخترا و اراء آن به شورای عالی رسانه‌ها، جهت تصویب؛
- ۸- پیشنهاد تعدیل و اصلاح مواد اسناد تقنینی مربوط به آژانس اطلاعاتی باخترا، به شورای عالی رسانه‌ها، جهت طی مراحل بعدی؛
- ۹- وضع طرزالعمل وظایف داخلی خود و ترتیب رهنمودها برای تطبیق بهتر اساسنامه، لوایح، طرزالعمل‌های آژانس اطلاعاتی باخترا؛
- ۱۰- اتخاذ تدابیر جهت ارتقای سطح مهارت‌ها و آگاهی مسلکی کارمندان آژانس اطلاعاتی باخترا؛
- ۱۱- اراء گزارش سالانه از اجراءات، به شورای عالی رسانه‌ها؛
- ۱۲- سایر وظایف مندرج این قانون و سایر اسناد تقنینی مربوط.

انتخاب رئیس

ماده هفتم:

- (۱) کمیسیون‌ها و بورا مسلکی مندرج این فصل، هرکدام آن، دارای رئیس می‌باشند که از میان اعضای آن، از طریق رای گیری، توسط خودشان تعیین می‌گردد.
- (۲) هرگاه اعضای یکی از کمیسیون‌ها و بورا مسلکی مندرج این فصل، در رابطه به انتخاب رئیس خود، طبق احكام مربوط این قانون، به توافق نرسند، رئیس آن توسط شورای عالی رسانه‌ها از میان اعضای کمیسیون و بورا مسلکی مربوط، طبق معیارهای مندرج طرزالعمل مربوط، تعیین می‌گردد.

طرز کار و فعالیت

ماده هفتم و یکم:

(۱) طرز کار و فعالیت هر یکی از کمیسیون‌ها و بورد مسلکی مندرج این فصل، مطابق طرز العمل و وظایف داخلی جداگانه مربوط، تنظیم می شود.

(۲) طرز العمل مندرج فقره (۱) این ماده، توسط کمیسیون یا بورد مسلکی مربوط و ضعی و تصویب می گردد. این طرز العمل با مواد این قانون در مخالفت وضع گردیده نمی تواند.

استقلال در اجرای امور

ماده هفتاد و دوم:

شورای عالی رسانه‌ها، کمیسیون‌ها و بورد مسلکی مندرج این فصل، مطابق به احکام قانون و طرز العمل مربوط، در اجرای امور و اتخاذ تصمیم خویش، مستقلانه عمل می کند.

شرایط عضویت

ماده هفتاد و سوم:

(۱) اعضای انتخابی شورای عالی رسانه‌ها، اعضای کمیسیون رسانه‌های همگانی، کمیسیون رادیوتلوویزیون ملی افغانستان و بورد مندرج این فصل، علاوه بر شرایط تسجیل شده در این قانون واجد شرایط ذیل نیز می باشند:

۱- داشتن تابعیت افغانستان؛

۲- حد اقل اكمال سن (۲۵) سالگی؛

۳- داشتن سند تحصیلی حد اقل لیسانس؛

۴- داشتن پنج سال تجربه علمی و یا عملی؛

۵- عدم محکومیت به ارتکاب جنایت و یا محرومیت از حقوق مدنی و سیاسی بر اساس حکم محکمه با صلاحیت؛

۶- داشتن شهرت نیک.

(۲) اعضای کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌یی نمی تواند به حیث صاحب امتیاز و یا مدیرمسئول رسانه و نهاد رسانه‌یی تعیین شوند.

حالات از دست دادن عضویت

ماده هفتاد و چهارم:

اعضای انتخابی کمیسیون‌ها و بورد مسلکی مندرج این فصل، در حالات ذیل عضویت خویش را از دست می‌دهد:

۱- استعفای کتبی و منظوری آن از جانب رئیس جمهور؛

۲- در صورت نقض یکی از شرایط مندرج ماده هفتاد و سوم این قانون؛

۳- مریضی صعب العلاج و دوامدار که مانع حضور عضو در جلسات گردد.

(۲) هرگاه اعضای مندرج جزء های ۱، ۲، ۳ فقره (۲) ماده پنجاه و نهم و اعضای مندرج جزء ۱ فقره (۱) ماده شصت و چهارم، جزء ۱ فقره (۱) ماده شصت و ششم و جزء ۱ فقره (۱) ماده شصت و هشتم این قانون و اعضای کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌یی، به نحوی وظیفه خویش را در ادارات مربوط که از آن‌ها نمایندگی می‌کنند مطابق احکام قانون از دست بدهد، عضویت خود را در کمیسیون یا بورد مسلکی مربوط مندرج این فصل نیز از دست می‌دهد.

حالات عزل اعضاء:

ماده هفتاد و پنجم:

(۱) عضو انتخابی شورای عالی رسانه‌ها و یا عضو انتخابی یکی از کمیسیون‌ها و یا بورد مسلکی مندرج در این فصل، در حالات ذیل، در صورت موجودیت دلایل مستند و صریح عزل می‌گردد:

۱ - عدم کفایت در اجرای امور محوله؛

۲- عدم اشتراک، بدون دلایل موجه، در چهار جلسه متواتر و یا هشت جلسه متفرقه در یک سال.

(۲) انفصال اعضای انتخابی کمیسیون‌ها و بورد مسلکی مندرج این فصل، به پیشنهاد دو ثلث کمیسیون و یا بورد مسلکی مربوط، پس از تأیید اکثریت اعضای شورای عالی رسانه‌ها و منظوری رئیس جمهور صورت می‌گیرد.

(۳) انفصال اعضای انتخابی شورای عالی رسانه‌ها، بر اساس تصمیم اکثریت دو ثلث شورای متذکره عملی می‌گردد.

استعفا

ماده هفتاد و ششم:

(۱) اعضای شورای عالی رسانه‌ها مندرج در جزء های ۵، ۶ و ۷ فقره (۲) ماده پنجاه و نهم این قانون، می توانند استعفای خویش را به نهادهای مربوط ارائه نمایند، بعد از منظوری استعفای آن ها، نهادهای مربوط به شورای عالی رسانه‌ها رسماً اطلاع می دهد و شخص دیگری را به حیث نماینده خود به شورای متذکره معرفی می نماید.

(۲) اعضای شورای عالی رسانه‌ها مندرج در جزء های ۴، ۸ و ۹ فقره (۲) ماده پنجاه و نهم این قانون نیز می توانند استعفای خویش را به شورای عالی رسانه‌ها ارائه نمایند، بعد از منظوری استعفای آن ها از سوی شورای عالی رسانه‌ها، اشخاص دیگری واجد شرایط مندرج این قانون، مطابق طرز العمل شورای عالی رسانه‌ها به حیث اعضای شورای متذکره تعیین می گردند.

(۳) اعضای کمیسیون رسانه‌های همگانی، اعضای انتخابی کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌یی، کمیسیون رادیوتلوویزیون ملی افغانستان و بورد مسلکی مندرج این فصل، می توانند استعفای خویش را به شورای عالی رسانه‌ها ارائه نمایند. بعد از تایید شورای متذکره، منظوری استعفا از سوی رئیس جمهور صورت می گیرد.

تعیین اعضای جدید

ماده هفتاد و هفتم:

(۱) هرگاه عضو یکی از کمیسیون‌ها یا بورد مسلکی مندرج این فصل، عضویت خویش را به نحوی از دست می دهند. برای تکمیل مدت متباقی بیشتر از یک سال، شخص دیگر در مدت یک ماه، مطابق احکام این قانون، تعیین می گردد. این مدت نیز شامل یک دوره خدمت عضو جدید التقرر می باشد.

(۲) هرگاه از مدت کار عضو مندرج فقره (۱) این ماده، یک سال و یا کمتر از آن مانده باشد، عضو جدید برای دوره مکمل خدمت، با رعایت احکام این قانون، تعیین می گردد.

عدم عزل اعضاء

ماده هفتاد و هشتم:

اعضای شورای عالی رسانه‌ها، اعضای کمیسیون‌ها و بورد مسلکی مندرج این فصل، بدون از حالتی که در این قانون تسجیل گردیده است، تا پایان دوره خدمت، از عضویت، عزل نمی شوند.

دوره خدمت

ماده هفتاد و نهم:

(۱) اعضای انتخابی شورای عالی رسانه‌ها، کمیسیون‌ها و بورد مسلکی مندرج این فصل، تنها برای دو دوره خدمت تعیین شده می توانند. هرگاه این دوره پی در پی و یا بدون در نظر داشت آن باشد.

(۲) هرگاه یکی از اعضای مندرج فقره (۱) این ماده، به نحوی عضویت خود را از دست هد و برای دوره دیگری نیز مطابق احکام این قانون به حیث عضو همان نهاد تعیین گردد، دوره های خدمت وی، دو دوره خدمت محاسبه می گردد، مگر این که دوره اولی خدمت وی کمتر از یک سال باشد.

وظایف و صلاحیت های رئیس

ماده هشتادم:

(۱) رئیس شورای عالی رسانه‌ها، دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- رهبری و مدیریت شورای عالی رسانه‌ها؛

۲- ریاست از جلسات شورای عالی رسانه‌ها؛

۳- مراقبت از تطبیق مصوبه‌ها و تصامیم شورای عالی رسانه‌ها در عرصه‌های مربوط؛

۴- در صورت تساوی آرای اعضاء در تصامیم، استفاده از صلاحیت مندرج فقره (۳) ماده هشتاد و سوم این قانون؛

۵- سایر وظایف و صلاحیت‌های مندرج طرز العمل شورای عالی رسانه‌ها.

(۲) وظایف و صلاحیت‌های رئیس کمیسیون و یا بورد مسلکی مربوط مندرج این فصل، در طرز العمل کمیسیون و یا بورد مسلکی مربوط، تصریح می گردد.

طرز تدویر جلسات

ماده هشتاد و یکم:

(۱) نصاب جلسات شورای عالی رسانه‌ها، کمیسیون‌ها و بورد مسلکی مندرج این فصل در صورت حضور اکثریت اعضای هر نهاد مربوط، تکمیل می گردد.

(۲) تصامیم در جلسات نهادهای مندرج فقره (۱) این ماده، بر اساس رای اکثریت اعضای حاضر اتخاذ می گردد. مگر این که در این قانون و طرز العمل‌های مربوط، طور دیگری حکم شده باشد.

(۳) در صورت تساوی آراء، نظر طرفی که رئیس جلسه به آن رای می دهد، اکثریت شمرده می شود.

(۴) جلسات عادی شورای عالی رسانه‌ها، کمیسیون‌ها و بورد مسلکی مندرج این فصل در پانزده روز یک بار دایر می‌گردد و جلسات فوق العاده بر اساس تقاضای رئیس مربوط یا تقاضای چهار نفر از اعضای شورای عالی رسانه‌ها و یا سه نفر از اعضای کمیسیون یا بورد مسلکی مربوط دایر می‌گردد.

(۵) شورای عالی رسانه‌ها، کمیسیون رسانه‌های همگانی و کمیسیون بررسی تخلفات رسانه بی می توانند در جلسات خویش اشخاص اهل خبره، کارشناس و یا مدیر مسئول رسانه همگانی و یا نهاد رسانه بی عامه و خصوصی را به خاطر بحث روی مسایل مطروحه دعوت نمایند.

(۶) کمیسیون رادیو تلویزیون ملی افغانستان و بورد مسلکی آژانس اطلاعاتی باختر نیز می توانند در جلسات خویش اشخاص اهل خبره، کارشناس و یا مسؤولان امور در اداره مربوط را به خاطر بحث روی مسایل مطروحه دعوت نمایند.

(۷) اشخاص مندرج فقره‌های (۵ و ۶) این ماده، طبق طرز العمل مربوط، در جلسات فقط دارای حق ابراز نظر می باشند.

(۸) هرگاه اعضای شورای عالی رسانه‌ها، کمیسیون رسانه‌های همگانی و کمیسیون بررسی تخلفات رسانه بی به نحوی در رسانه‌ها و یا نهادهای رسانه بی ذینفع باشد، نمی توانند در تصمیم گیری پیرامون رسانه یا نهاد رسانه بی مربوط اشتراک ورزند.

دارالانشاء

ماده هشتاد و دوم:

(۱) ریاست نشرات وزارت اطلاعات و فرهنگ، مسؤولیت امور مربوط به دارالانشای شورای عالی رسانه‌ها، کمیسیون رسانه‌های همگانی و کمیسیون بررسی تخلفات رسانه بی را به دوش دارد. وظایف دارالانشای متذکره در طرز العمل نهادهای مربوط، تسجیل می گردد.

(۲) امور مربوط به دارالانشای کمیسیون رادیو تلویزیون ملی افغانستان، یکی از بخش های اداره رادیو تلویزیون ملی افغانستان و امور مربوط به دارالانشای بورد مسلکی آژانس اطلاعاتی باختر را یکی از بخش های اداره آژانس اطلاعاتی باختر که در طرز العمل های مربوط تسجیل می گردد به عهده می گیرد. وظایف هر دو دارالانشاء در طرز العمل های وظایف داخلی کمیسیون و بورد مربوط، تنظیم می شود.

حق الحضور اعضاء

ماده هشتاد و سوم:

(۱) اعضای شورای عالی رسانه‌ها، کمیسیون‌ها و بوردهای مسلکی مندرج این فصل مستحق حق الحضور می‌باشند که با رعایت حکم مندرج فقره (۲) این ماده، طبق طرز العمل نهادهای مربوط پرداخته می‌شود.

(۲) حق الحضور اعضای شورای عالی رسانه‌ها، کمیسیون رسانه‌های همگانی و کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌یی، از بودجه وزارت اطلاعات و فرهنگ و حق الحضور اعضای کمیسیون رادیو تلویزیون ملی افغانستان از بودجه اداره رادیو تلویزیون ملی افغانستان و حق الحضور اعضای بوردهای مسلکی آژانس اطلاعاتی باختر، از بودجه آژانس اطلاعاتی باختر پرداخته می‌شود.

انستیتیوت مسلکی ژورنالیزم

ماده هشتاد و چهارم:

(۱) وزارت اطلاعات و فرهنگ، به منظور پرورش مسلکی و رشد استعدادهای جوان در عرصه روزنامه نگاری و ژورنالیزم نوین و ارتقای سطح مسلکی و مهارتی ژورنالیستان حرفه‌ای، انستیتیوت مسلکی آموزش ژورنالیزم را ایجاد می‌کند.

(۲) انستیتیوت مندرج فقره (۱) این ماده، طبق اساسنامه خویش فعالیت نموده و دارای برنامه‌های منظم آموزشی کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت (الی یک سال و شش ماه) می‌باشد.

فصل یازدهم

عدم نشر مطالب ممنوع و سلب امتیاز فعالیت

نشر مطالب ممنوع

ماده هشتاد و پنجم:

تولید، تکثیر، چاپ و نشر مطالب ذیل در رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌یی جواز ندارد:

۱- آثار و مطالبی که مغایر با اساسات دین مبین اسلام باشد؛

۲- توهین به سایر ادیان و مذاهب باشد؛

۳- افشای اسرار خانوادگی، مداخله در حریم زندگی خصوصی افراد، قذف، تهمت، دشنام و مطالب غیر واقعی که سبب متضرر شدن مادی و معنوی اشخاص حقیقی و حکمی گردد؛

۴- تبلیغ و ترویج ادیان دیگر غیر از دین مبین اسلام؛

۵ - افشای هویت و پخش تصاویر قربانیان خشونت و تجاوز به نحوی که به حیثیت اجتماعی آنان صدمه وارد نماید؛

۶ - آثار و مطالبی که مخالف امنیت عامه، آرامش روانی مردم، قوانین نافذ کشور و پالیسی رسانه‌ی مصوب شورای عالی رسانه‌ها می باشد.

سلب امتیاز

ماده هشتاد و ششم:

(۱) صاحب امتیازی که رسانه‌ها و نهادهای رسانه‌ی را در وزارت اطلاعات و فرهنگ ثبت می کنند، مکلف اند الی شش ماه بعد از اخذ جواز، به فعالیت آغاز کنند در غیر آن امتیاز فعالیت آن‌ها از اعتبار ساقط می گردد. اما در صورت دلایل مؤجه این مدت تنها برای سه ماه قابل تمدید می باشد.

(۲) هرگاه صاحب امتیاز، بعد از آغاز یک دوره فعالیت، کار خود را متوقف سازد و الی مدت شش ماه برای بار دیگر به فعالیت آغاز نکنند، جوازنامه فعالیت آنان از اعتبار ساقط می گردد.

(۳) در صورت فعالیت مجدد صاحب امتیاز مندرج فقره (۱ و ۲) این ماده که جوازنامه فعالیت آنان از اعتبار ساقط می گردد، مکلف به اخذ جوازنامه فعالیت مجدد می باشد.

(۴) در صورت تثبیت تخلف اداره رسانه یا نهاد رسانه‌ی و مدیر مسئول مربوط آن، از احکام مندرج این قانون، کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌ی، می تواند با در نظر داشت شدت و خفت تخلف، تدابیر مندرج ماده نود و دوم این قانون را بالای اشخاص حقیقی یا حکمی متخلف وضع نمایند.

(۵) هرگاه امتیاز فعالیت صاحب امتیاز، مطابق احکام این قانون، سلب گردد، صاحب امتیاز می تواند به محکمه ذیصلاح، مراجعه کند.

فصل دوازدهم

تخلفات رسانه‌ی و بررسی آن

تخلفات رسانه‌ی

ماده هشتاد و هفتم:

(۱) اعمال ذیل تخلفات رسانه‌ی پنداشته می شود و از سوی کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌ی، مطابق احکام این قانون بررسی می شود:

۱- عدم رعایت دقت، توازن و بی طرفی در خبر و یا برنامه؛

- ۲- عدم نشر جواب رد اشخاص حقیقی و یا حکمی؛
- ۳- نشر و پخش اطلاعات و مطالب تحریف شده؛
- ۴- عدم رعایت فقره (۲) ماده هفدهم این قانون در مورد احقاق حق ضایع شده اشخاص حقیقی و یا حکمی در برنامه های رسانه های همگانی؛
- ۵- تخطی از صلاحیت های مندرج اساسنامه مربوط؛
- ۶- نشر غیر قانونی نشرات رسانه های خارجی از فریکونسی رسانه های الکترونیکی؛
- ۷- فعالیت رسانه یا نهاد رسانه بی بدون ثبت و اخذ جواز نامه، مگر این که قانون طور دیگری حکم نموده باشد؛
- ۸- تثبیت معلومات نادرست ثبت شده پیرامون شرایط و احکام مندرج این قانون جهت تأسیس رسانه یا نهاد و یا تغییرات در مشخصات آن و یا تعدیلات در اساسنامه مربوط، به اداره مربوط توسط صاحب امتیاز؛
- ۹- ارائه معلومات و اسناد غلط هنگام بررسی تخلف رسانه بی؛
- ۱۰- چاپ، تولید، تکثیر و نشر مطالب مخالف احکام مندرج ماده هشتاد و هفتم این قانون؛
- ۱۱- سایر تخلفاتی که از سوی کمیسیون بررسی تخلفات رسانه بی در طرز العمل مربوط تسوید و از سوی شورای عالی رسانه ها تصویب گردیده باشد.
- (۲) هرگاه اشخاص حقیقی و حکمی مرتکب تخلفات متعدد رسانه بی مندرج فقره (۱) این ماده گردند، حسب احوال، در برابر هر تخلف به صورت جداگانه مطابق احکام این قانون، مورد تدابیر احتیاطی قرار می گیرند.

ارائه شکایت و بررسی آن

ماده هشتاد و هشتم:

- (۱) هر شخص حقیقی یا حکمی در صورت متضرر شدن آن از ناحیه مطالب نشر، پخش و تکثیر شده رسانه همگانی و نهاد رسانه بی مخالف احکام این قانون، می تواند شکایت خویش را به کمیسیون بررسی تخلفات رسانه بی ارائه کنند.
- (۲) هیچ اداره دولتی نمی تواند که تخلفات رسانه بی را مورد بررسی قرار گیرد و یا در مورد آن تصمیم بگیرد. بررسی تخلفات رسانه بی در گام نخست تنها از سوی کمیسیون بررسی تخلفات رسانه بی صورت می گیرد، اما بررسی های تخلفات رسانه بی روند انتخابات و تخلفات از حقوق مؤلف (کپی رایت) طبق قوانین مربوط، از این حکم مستثنا می باشد.

(۳) هرگاه متضرر شخص حقیقی بوده و در وقوع حالت مندرج فقره (۱) این ماده، زنده نبوده و یا هم به نحوی توانایی ارائه شکایت خویش را به کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌ی نداشته باشد، شکایت وی توسط شخص ثالثی که در طرز العمل کمیسیون متذکره، تصریح می‌گردد، ارائه می‌شود.

(۴) هرگاه متضرر شخص حکمی بوده و قبل از وقوع حالت مندرج فقره (۱) این ماده، موجودیت اداری آن منحل گردیده باشد، شکایت آن توسط اشخاص حقیقی ای که به حیث مجریان امور در اداره مربوط به شخص حکمی متذکره ایفای وظیفه می‌نموده اند، طبق طرز العمل کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌ی، به کمیسیون متذکره ارائه می‌شود.

(۵) کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌ی، شکایت واصله را مطابق طرز العمل خود، بررسی نموده و در مورد آن تصمیم مبتنی بر احکام این قانون و طرز العمل مربوط، اتخاذ می‌نماید.

(۶) در صورت عدم قناعت بالای تصمیم کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌ی طرفین می‌تواند به مدت هفت روز رسمی، بعد از دریافت تصمیم متذکره، درخواست خویش را مبنی بر ارزیابی مجدد به این کمیسیون ارائه کند. کمیسیون متذکره مکلف است که آن را طبق طرز العمل ارزیابی نموده و نتیجه را به طرفین ابلاغ نماید. تصمیم مجدد این کمیسیون مبنی بر ارزیابی مجدد بالای تصمیم قبلی خود، در صورت قناعت طرفین، نهایی و قابل تطبیق می‌باشد.

(۷) در صورتی که طرفین به تصمیم مندرج فقره (۳) این ماده، قناعت نداشته باشد، می‌توانند در مدت پانزده روز رسمی، به محکمه ذیصلاح مراجعه نمایند.

تدابیر احتیاطی کمیسیون

ماده هشتاد و نهم:

(۱) در صورت تثبیت تخلف رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌ی از احکام این قانون و اسناد تقنینی مربوط، کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌ی می‌تواند حسب احوال، تدابیر ذیل را اتخاذ نماید:

۱- توصیه شفاهی؛

۲- توصیه کتبی؛

۳- امر به تصحیح و اصلاح؛

۴- مکلف نمودن متخلف به عذر خواهی؛

۵- اصدار اخطاریه کتبی؛

۶- پیشنهاد سلب امتیاز فعالیت رسانه یا نهاد رسانه‌ی به وزارت اطلاعات و فرهنگ.

(۲) در صورتی که بررسی کمیسیون مندرج فقره (۱) این ماده، نشان دهد که ارتکاب عمل فراتر از حدود تخلف رسانه‌پی می‌باشد و ایجاب تعقیب عدلی و قضایی را می‌کند، کمیسیون متذکره، موضوع را غرض رسیدگی عدلی و قضایی به مراجع ذیربط ارجاع می‌کند.

(۳) احکام مندرج فقره‌های (۱ و ۲) این ماده، بالای اشخاص حقیقی و حکمی متخلف با در نظر داشت حسب احوال تخلف به شکل یکسان تطبیق می‌گردد.

ابلاغ تصامیم

ماده نودم:

(۱) تصمیم کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌پی به طرفین کتباً ابلاغ می‌گردد و اعضای حاضر کمیسیون متذکره در جلسه مربوط مکلف به امضای تصمیم این کمیسیون می‌باشد.

(۲) اعضای کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌پی می‌توانند که حین تصمیم کمیسیون از رای موافق یا مخالف و یا هم ممتنع استفاده نماید. در صورتی که عضو این کمیسیون رای مخالف را استعمال نماید، مکلف به ارائه دلیل کتبی آن در فیصله کمیسیون می‌باشد.

(۳) کلیه تصامیم و فیصله‌های کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌پی، جهت دسترسی عامه در رسانه‌های همگانی به نشر می‌رسد، مگر این که کمیسیون متذکره با رعایت احکام قانون و طرز العمل مربوط، طور دیگری تصمیم بگیرد.

فسخ و یا تطبیق تصامیم

ماده نود و یکم:

(۱) تصامیم نهایی کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌پی در مورد تخلفات رسانه‌پی مندرج این قانون و طرز العمل مربوط، تنها از سوی محکمه با صلاحیت، مطابق حکم قانون فسخ شده می‌تواند.

(۲) هرگاه تصامیم مندرج فقره (۱) این ماده، از سوی طرفین مبنی بر عدم قناعت در خلال مدت مندرج فقره (۷) ماده نود و یکم این قانون، به محکمه با صلاحیت ارائه نگردد، قابل تطبیق می‌باشد. در صورت عدم رعایت تصامیم متذکره از سوی طرفین، موضوع از طرف کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌پی طبق طرز العمل پیگیری و در صورت لزوم، متخلفین به ارگان‌های عدلی و قضایی معرفی می‌نمایند.

فصل چهاردهم

سیستم عدلی و قضایی رسانه‌ها

خارنوالی رسانه‌ها

ماده نود و دوم:

(۱) موارد تخطی‌هایی که مطابق احکام این قانون از سوی کمیسیون بررسی به تخلفات رسانه‌یی به خارنوالی ارجاع می‌گردد، توسط خارنوالی رسانه‌ها که مطابق احکام قانون مربوط، در مراکز ولایات تشکیل می‌شود، بررسی، تحقیق و تعقیب می‌گردد.

(۲) خارنوالی نمی‌تواند مستقیماً اقدامات قانونی علیه مرتکب تخطی‌های رسانه‌یی آغاز نماید، مگر این که از سوی کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌یی در این مورد تصمیم تحریری به شکل رسمی ارائه گردد و یا هم بر اساس قرار محکمه ذیصلاح در مواردی که بعد از تصمیم کمیسیون متذکره در صورت عدم قناعت مدعی یا مدعی علیه به آن ارائه شده و ایجاب پیگرد عدلی را می‌نماید.

(۳) اعضای مسلکی خارنوالی مندرج فقره (۱) این ماده، بر علاوه با داشتن شرایط مندرج قانون مربوط، دارای آموزش مسلکی در عرصه حقوق رسانه‌ها نیز می‌باشند.

(۴) دیوان رسانه‌ها صلاحیت دارد، حین صدور حکم توقیف اشخاص حقیقی قبل از محاکمه، عوض توقیف نمودن متهم ارتکاب تخلفات رسانه‌یی، راه‌های حل مناسب دیگری را نیز مطالعه و حکم نماید.

دیوان رسانه‌ها

ماده نود و سوم:

(۱) رسیدگی به قضایای رسانه‌یی توسط دیوان رسانه‌ها، مطابق احکام قانون صورت می‌گیرد.

(۲) دیوان رسانه‌ها در محاکم ابتدائی مراکز ولایات، مطابق احکام قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوه قضائیه، تشکیل می‌گردد.

(۳) ستاره محکمه، بنا بر ضرورت، می‌تواند جهت رسیدگی به قضایای رسانه‌یی در مرحله استیناف خواهی دیوان رسانه‌ها را مطابق احکام قانون، در محکمه استیناف ولایت کابل، ایجاد نماید.

(۴) قضات دیوان رسانه‌ها بر علاوه با داشتن شرایط مندرج قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوه قضائیه، دارای آموزش مسلکی در عرصه حقوق رسانه‌ها نیز می‌باشند.

(۵) به منظور تأمین بهتر عدالت، قضایای مندرج ماده نود و هفتم این قانون، در سه مرحله (ابتدائی، استیناف و فرجام) مطابق احکام قوانین مربوط، مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

قضایای قابل رسیدگی

ماده نود و چهارم:

(۱) دیوان رسانه ها، قضایایی را که مطابق احکام این قانون و سایر قوانین مربوط، در عرصه های رسانه ها، نهادهای رسانه یی و حقوق مولف و ناشر، در پیشگاه آن از سوی اشخاص حقیقی و حکمی اقامه می شود، رسیدگی می نماید.

(۲) قضایایی که دیوان رسانه ها به آن، رسیدگی می نماید، شامل موارد ذیل می شود:

- ۱- ارتکاب تخطی های رسانه ها و نهادهای رسانه یی؛
- ۲- قضایای مربوط به عدم ثبت و صدور جوازنامه فعالیت رسانه ها و نهادهای رسانه یی؛
- ۳- قضایای مربوط به سلب امتیاز فعالیت رسانه ها و نهادهای رسانه یی؛
- ۴- تخطی ها و تنازعات حقوقی مربوط به حقوق مؤلف (کاپی رایت) مطابق قانون مربوط.

تدابیر احتیاطی دیوان رسانه ها

ماده نود و پنجم:

(۱) در صورت ارتکاب تخلفات رسانه یی مندرج ماده نودم این قانون، دیوان رسانه ها حسب احوال، تدابیر احتیاطی ذیل را در مورد مرتکبان تخلفات رسانه یی، اتخاذ می نماید.

- ۱- توصیه کتبی؛
- ۲- امر به تصحیح و اصلاح؛
- ۳- اصدار اخطاریه کتبی؛
- ۴- وضع جریمه نقدی بالای اشخاص حقیقی و حکمی متخلف، حسب احوال الی مبلغ صد هزار افغانی؛
- ۵- سلب امتیاز فعالیت رسانه ها و نهادهای رسانه یی متخلف؛
- ۶- سایر تدابیر احتیاطی و یا انضباطی که در قوانین مربوط، برای متخلفان عرصه ذیربط تسجیل گردیده باشد.

(۲) هرگاه، ارتکاب عمل از سوی اشخاص حقیقی و حکمی فراتر از تخلف بوده و بر اساس حکم قانون، مرتکب آن متهم پنداشته شود و ارتکاب عمل آن نیز در پیشگاه محکمه ذیصلاح مطابق احکام قانون ثابت گردد، مرتکب آن مطابق احکام قانون مجازات می گردد.

تجدید نظر

ماده نود و ششم:

(۱) محکمه ذیصلاح مطابق حکم قانون صلاحیت دارد مجازات حبس را با در نظر داشتن تغییر سلوک و حالات اصلاح پذیری محکوم علیه، در مدتی که قانون تعیین نموده، عندالزوم مورد تجدید نظر قرار دهد.

(۲) محکمه ذیصلاح صلاحیت دارد، تجدید نظر مندرج فقره (۱) این ماده، حسب تقاضای نهادهای جامعه مدنی ناظر بر حقوق رسانه ها و آزادی بیان در کشور، نیز مورد غور قرار دهد.

فصل پانزدهم

احکام متفرقه

عدم مسئولیت و یا مسئولیت صاحب امتیاز

ماده نود و هفتم:

(۱) در مورد مطالبی که از سوی رسانه یا نهاد رسانه ای نشر می گردد و هم در امور مربوط با مسایل اداری و مسلکی رسانه یا نهاد رسانه ای مربوط، صاحب امتیاز آن، در پیشگاه کمیسیون بررسی تخلفات رسانه ای و نهادهای عدلی و قضایی مسئولیت ندارد، مگر این که، این قانون طور دیگری حکم نموده باشد.

(۱) صاحب امتیاز رسانه و نهاد رسانه ای از ناحیه نشر مطالب و امور اداری و مسلکی رسانه یا نهاد رسانه ای مربوط، در برابر نهادها و ادارات ذیربط دولتی دارای مسئولیت و پاسخگویی نمی باشد، مگر این که در این قانون طور دیگری حکم شده باشد.

(۲) مسئولیت از ناحیه مطالب نشر شده و مسایل اداری و مسلکی رسانه یا نهاد رسانه ای در موارد ذیل به صاحب امتیاز مربوط راجع می گردد:

۱- هرگاه به شکل کتبی به اجرای امر مخالف احکام این قانون و سایر اسناد تقنینی به اداره مربوط تاکید ورزیده باشد؛

(۳) تخلفات مربوط عدم رعایت مکلفیت های مندرج این قانون و سایر اسناد تقنینی مربوط به صاحب امتیاز از احکام مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده، مستثنا می باشد.

۲- به حیث مدیر مسئول رسانه یا نهاد رسانه ای مربوط ایفای وظیفه می نماید؛

۳- سایر موارد مندرج این قانون و سایر اسناد تقنینی در عرصه مربوط.

حق تهیه فلم به اتباع خارجی

ماده نود و هشتم:

اتباع خارجی می توانند فلم های مستند و سینمایی را در افغانستان مطابق سند تقنینی مربوط، تهیه و تولید نمایند، مشروط بر این که معرفی نامه، از وزارت امور خارجه و اجازه قبلی وزارت اطلاعات و فرهنگ کشور را اخذ نموده باشند.

نشرات خارجی رادیوها و تلویزیون ها

ماده نود و نهم:

(۱) نشرات و برنامه های تولیدی خارجی رادیوها و تلویزیون ها، جز انتشارات اختصاصی بیشتر از سی فی صد بوده نمی تواند. نشر دوبله و ترجمه مطالب خارجی به زبان های مروج در افغانستان و نشرات کیلی با رعایت احکام این قانون، از این حکم مستثنا می باشد.

(۲) نشرات خارجی موقت، از طریق فریکونسی رادیو تلویزیون ملی افغانستان، بعد از تایید کمیسیون رادیو تلویزیون ملی افغانستان، تصویب شورای عالی رسانه ها و منظوری شورای وزیران صورت می گیرد.

(۲) رادیوها و تلویزیون ها به جز از رادیوها و تلویزیون های خصوصی مربوط به احزاب سیاسی می تواند که بعد از موافقه وزارت امور خارجه و جواز وزارت اطلاعات و فرهنگ نشرات رسانه های خارجی را با رعایت احکام این قانون و سایر قوانین نافذ کشور از طریق فریکونسی خویش نشر و پخش نماید.

(۳) رسانه های مندرج فقره (۱) این ماده، مکلف اند که کاپی تمام اسناد مربوط به شمول قرار داد آن، میان آن ها و رسانه خارجی را به وزارت های امور خارجه، مالیه و اطلاعات و فرهنگ کشور ارسال نمایند.

رسانه های چاپی مربوط نهادهای بیرونی

ماده صدم:

(۱) نمایندگی های سیاسی خارجی در افغانستان با رعایت احکام قانون می توانند بدون ثبت خبرنامه خود به طبع و نشر آن بپردازند. مگر این که برای نمایندگی سیاسی افغانستان در کشور متبوع اش شرایط وضع شده باشد، بنابر آن متقابلاً شرایط همسان وضع می شود.

(۲) نمایندگی‌های مؤسسات بین المللی و بین الدولتی می توانند در ساحات کارشان با اطلاع قبلی وزارت‌ها و نهادهای مربوط، به تحقیقات علمی و طبع و نشر، مطبوعات موقت و غیر موقت بپردازند.

(۳) تهیه و نشر گزارش‌های تحقیقاتی و علمی با اطلاع قبلی وزارت‌ها و نهادهای مربوط، مطابق احکام این قانون، صورت می گیرد.

(۴) نمایندگی‌های رسانه‌ها و نهادهای رسانه‌یی خارجی که قصد فعالیت در داخل افغانستان را دارند مکلف اند، پس از اخذ معرفی نامه از وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان و ثبت آن مطابق احکام این قانون در وزارت اطلاعات و فرهنگ، به فعالیت خویش بپردازد.

(۵) رسانه‌ها و نهادهای رسانه‌یی مندرج فقره (۴) این ماده، مکلف اند که در ساحة فعالیت مربوط، احکام این قانون را رعایت نمایند.

ثبت کتاب و رساله

ماده یک صد و یکم:

کتاب و رساله بعد از نشر آن در وزارت اطلاعات و فرهنگ مطابق احکام قانون، ثبت گردیده و صاحب امتیاز آن مکلف است از هر کتاب، رساله و نشریه خود دو دو نسخه به خاطر تقویت و غنای کتابخانه عامه مرکزی، به آن کتاب خانه بفرستد. کتاب خانه متذکره مکلف است که آن را طبق طرز العمل مربوط، درج و نگهداری نماید.

نشریات اختصاصی اطفال

ماده یک صد و دوم:

(۱) رسانه‌های همگانی مندرج این قانون، مطالب اختصاصی را به منظور سلامت جسمی و روانی و رشد اطفال، با رعایت احکام این قانون به نشر می سپارند.

(۲) رسانه‌های مندرج فقره (۱) این ماده، در حدود امکانات جهت رشد و تنوع ذهنی اطفال کشور، مطالبی که توسط اطفال تهیه می گردد با رعایت احکام این قانون، نشر و پخش می نمایند.

(۳) رادیو تلویزیون ملی افغانستان مکلف است فقره‌های (۱ و ۲) این ماده را رعایت نماید.

نشان و مهر مخصوص

ماده یک صد و سوم:

شورای عالی رسانه‌ها، کمیسیون‌ها، بورد مسلکی و انستیتیوت مندرج فصل دهم این قانون، دارای نشان و مهر مخصوص می باشد.

اسناد تقنینی مربوط

ماده یک صد و چهارم:

امور مربوط به فعالیت رسانه‌های همگانی خصوصی و نهادهای رسانه‌یی خصوصی و حقوق و مکلفیت‌های ژورنالیستان و کارکنان آن‌ها، حق الزحمه خدمات و فعالیت‌های وسایل ارتباط جمعی عامه و اعلانات، با رعایت احکام این قانون، طبق مقرره‌های جداگانه تنظیم می گردد.

پرداخت مالیه

ماده یک صد و پنجم:

- (۱) از عواید رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌یی، طبق احکام قانون مالیه اخذ می گردد.
- (۲) نشرات چاپی موقت و غیر موقت و رسانه‌ها و نهادهای رسانه‌یی غیر انتفاعی از حکم مندرج فقره (۱) این ماده، مستثنا می باشند. این حکم شامل عواید کارکنان رسانه‌ها و نهادهای رسانه‌یی متذکره نمی شوند.

اداره ثبت و صدور جواز

ماده یک صد و ششم:

- (۱) جهت ثبت و صدور جوازنامه فعالیت به رسانه‌های همگانی و نهادهای رسانه‌یی، وزارت اطلاعات و فرهنگ، اداره امور مربوط به ثبت و صدور جواز را ایجاد می کند.
- (۲) طرز کار و فعالیت اداره مندرج فقره (۱) این ماده، توسط طرز العمل جداگانه تنظیم می شود.

مقرره‌ها، اساسنامه‌ها، لوایح و طرز العمل‌ها

ماده یک صد و هفتم:

- (۱) وزارت اطلاعات و فرهنگ می تواند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون در عرصه‌های مربوط، مقرره‌ها و اساسنامه‌ها را طی مراحل، لوایح و طرز العمل‌ها را ترتیب و وضع کند.
- (۲) اداره‌های رادیو تلویزیون ملی افغانستان و آژانس اطلاعاتی باختر نیز می توانند جهت تطبیق احکام این قانون در عرصه‌های مربوط طرح مقرره‌ها، لوایح و طرز العمل‌ها را مطابق احکام این قانون غرض طی مراحل پیشنهاد نمایند.

ارجحیت

ماده یک صد و هشتم:

(۱) هرگاه حکمی از احکام سایر قوانین و اسناد تقنینی با حکمی از احکام این قانون در مغایرت باشد، حکم این قانون در عرصه مربوط رسانه‌ها و نهادهای رسانه‌ای، مرجح دانسته می‌شود.

(۲) هرگاه حکمی از احکام این قانون با مواد میثاق‌ها و کنوانسیون‌های بین‌المللی که دولت افغانستان طبق قانون اساسی به رعایت آن مکلف می‌باشد در تعارض واقع گردد، مواد میثاق و کنوانسیون مربوط ارجحیت دارد.

ایجاد تشکلهای رسانه‌ای

ماده یک صد و نهم:

تشکلهای رسانه‌ای مندرج فصل دهم این قانون، پس از انفاذ این قانون، حد اکثر در خلال مدت شش ماه تشکیل می‌گردد و با تشکیل آن، کار تشکلهای مربوط که مطابق قانون قبلی ایجاد شده، به پایان می‌رسد.

تاریخ انفاذ

ماده یک صد و دهم:

(۱) این قانون از تاریخ نشر در جریده رسمی نافذ بوده و با انفاذ آن قانون رسانه‌های همگانی منتشره جریده رسمی شماره (۹۸۶) مؤرخ پانزدهم سرطان سال ۱۳۸۸ هجری شمسی ملغی شمرده می‌شود.